

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

oktober 2018

št. 76

5300 izvodov

brezplačno

MESTO ILIRSKA BISTRICA
POSTAJA KOLESARJEM
PRIJAZNO MESTO

BISTRIŠKE KARATEISTKE
NA EVROPSKEM TRONU

PO ASFALTU DO BODOČEGA
TURISTIČNEGA SREDIŠČA
SVIŠČAKI

Drage občanke in občani!

Pred vami je nova številka vašega občinskega glasila. V tej izdaji pišemo o novih projektih, ki se obetajo v Občini Ilirska Bistrica. Vse kolesarje bo zelo razveselila novica, da Ilirska Bistrica postaja kolesarjem prijazno mesto, saj se bomo lahko že kmalu rekreirali po kolesarskem pasu vse od krožišča pri Matetu do krožišča pri Spetiču. Tako bomo poskrbeli za svojo kondicijo; se nadihali svežega zraka; pripomogli k čistejšemu okolju in manjši obremenitvi s hrupom v mestu.

Poročamo o bistriških osnovnošolcih, ki so imeli privilegij obiskati rusko prestolnico in si ogledati delček njenih znamenitosti. Preberite si, kaj vse so si ogledali in kaj vse so počeli.

Letos mineva 70 let od nesrečne smrti plemenitega primorskega pilota Josipa Križaja, ki je tragično strmoglavil pod Snežnikom. Ob tej priložnosti so učenci OŠ Podgora Kutežovo pripravili krajšo slovesnost, ki jo je s svojo prisotnostjo počastil predstavnik Aerokluba Portorož in izkušen pilot gospod Benjamin Ličer.

Predstavljamo vam domače karateistke, ki so se povzpele na evropski tron in postale evropske podprvakinje. *Iskrene čestitke vsem trem dekletom!*

Na gradu Prem so potekali Dnevi evropske kulturne dediščine, ki so jih letos obeležili s praznovanjem 110. obletnice uradnega dokaza o tradiciji žganjekuhe na Bistriškem.

V tokratni številki poročamo o gasilskem tekmovanju *Fire combat*, ki vsako leto postreže z zanimivimi gasilskimi preizkušnjami, in o gasilskem posvetu ženskih članic v Knežaku.

V Harijah se je odvila 10. Bučjada, ki v to vas že tradicionalno pritegne veliko število obiskovalcev, željnih dobre zabave in smeha.

Pri Jenezinovih na Ratečevem Brdu se je srečala vesela družba, ki je v tem letu praznovala okroglih 70 let in ker so želeli, da se jim to srečanje za vedno vtisne v spomin, so naredili gasilsko fotografijo in nam jo skupaj s prispevkom poslali v branje in na ogled. *Hvala!*

Ob tej priložnosti pozivam vse bralke in bralce, da aktivno sodelujejo pri ustvarjanju lokalnega glasila *Bistriški odmevi*. Veseli bomo vaših prispevkov!

Uživajte v listanju časopisa, toplih barvah jeseni, popoldanskih sprehodih in sončnih žarkih! Specite si kostanj in si ga privoščite v družbi svojih najdražjih! Uživajte življenje!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za novembrsko številko pričakujemo najpozneje do 15. novembra 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

AKTUALNO

Predstavitve bistriških projektov na srečanju »Vlagajmo v Slovenijo v Luksemburgu«	3
Mesto Ilirska Bistrica postaja kolesarjem prijazno mesto	4
Ureditev industrijskih con v občini Ilirska Bistrica	5
Načrtovanje turističnega središča Mašun	8
Počastitev spomina na levjesrčnega primorskega letalca	12
Bistriške karateistke na evropskem tronu	15
Ureditev novih parkirnih površin pri osnovni šoli Pregarje	16

RUSKA PRAVLJICA

Bistriški otroci obiskali Rusko veleposlaništvo	17
Izlet v rusko prestolnico	18
Ekskurzija v Moskvo	19
Iz Rusije z ljubeznijo	20

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Dnevi evropske kulturne dediščine »Kjer preteklost sreča prihodnost«	23
--	----

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Deseta Bučjada je za nami	24
Že peti »Fire combat« v Ilirski Bistrici	26
Gasilski posvet	27
Srebrno priznanje za Spot svetovanje	28
Bistriški sedemdesetletniki na tradicionalnem srečanju generacije 1948	30

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

VGC Dom na Vidmu	34
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	36
27. obletnica v znamenju preureditve prostorov	41

KULTURA

Dobrodelni za Davida	42
Vizije in izpovedi na platnih Darka Slavca	43
Pričele so se ure pravljic	45

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Medgeneracijsko smo gibalni s starejšimi občani in uporabniki društva »Vezi«	50
--	----

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	51
--	----

RAZVEDRILLO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	52
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adriana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Tamara Urbančič, Matjaž Vrh, Helena Kalčič, Jana Biščak, Urša Abram, Katja Prosen Boštjančič, Mira Kirn, Igor Petaros, Mateja Maraž, Jolanda Slavec, Petra Jaksetič, Alenka Penko, Stojan Spetič, Maja Uljan, Mateja Kakež, Petar Nikolić, KK Oldersi, Gasilska zveza Ilirska Bistrica, Rod Snežniških ruševcev, Društvo zdravljenih alkoholikov Ilirska Bistrica, Knjižnica Makse Samsa, DSO Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

PREDSTAVITEV BISTRIŠKIH PROJEKTOV NA SREČANJU »VLAGAJMO V SLOVENIJO« V LUKSEMBURGU

Delegacija iz Občine Ilirska Bistrica je na strokovni konferenci, ki se je odvijala 28. septembra 2018 v Luksemburgu, uspešno sodelovala pri predstavitvi domačih projektov potencialnim tujim investitorjem.

»Kot častni konzul se veliko srečujem s slovenskimi podjetji. Redno organiziramo razna srečanja in sodelujemo na različnih projektih. Pomembna je izmenjava dobrih poslovnih praks. Naši državci sta majhni in majhne države morajo dobro sodelovati, da hitreje dosežejo zastavljene cilje. Prav zato je današnja konferenca tako pomembna, saj predstavlja izvrstne temelje za nadaljnje skupne poslovne uspehe,« je v uvodnem nagovoru povedal častni konzul Republike Slovenije pri Velikem vojvodstvu Luksemburg Roland Streber.

Občina Ilirska Bistrica, ki sta jo zastopala župan Emil Rojc in svetovalec Boštjan Primc, je v sodelovanju z dr. Jano Nadoh Bergoč in dr. Dunjo Mahne iz Regionalne razvojne agencije Zeleni kras v Luksemburgu uspešno predstavila kar 6 perspektivnih občinskih projektov – najprej gospodarska projekta – Industrijsko cono Ilirska Bistrica in Industrijsko cono Plama – nato pa še turistične projekte: jezero Mola, Sviščaki-

ke, Mašun in stanovanjsko sosesko Pod Hribom.

Na predstavitvi naših projektov so bile izpostavljene vse prednosti, ki jih ponuja naša regija kot so odlične prometne povezave zaradi bližine letališč in avtocest; bogastvo naravne in kulturne dediščine; idilična in neokrnjena narava ter visoka kakovost življenja. Predstavitve posameznih projektov pa so izpostavile ključne dejavnike, ki odlikujejo posamezno področje in pritegnejo pozornost vlagateljev.

Srečanje, ki ga je organiziral Luksemburško-slovenski poslovni klub, ki mu predseduje Iztok Petek, je potekalo na Obrtni zbornici v poslovni četrti Luksemburga in je bilo odlična priložnost za prepoznavanje bistriške občine in širše regije

kot investicijsko zanimivega območja. Na posvetu smo pridobili vpogled v potencialno zainteresiranost tujih vlagateljev in ostalih udeležencev za obstoječe projekte; največje zanimanje pa je požel projekt turistično središče Sviščaki. Izmenjava bogatih izkušenj in poslovnih modelov ter pridobivanje ključnih kontaktov predstavnikov organizacij so dobra popotnica za predstavitev prednosti in poslovnih priložnosti naše občine tudi v prihodnje. ●

MESTO ILIRSKA BISTRICA POSTAJA KOLESARJEM PRIJAZNO MESTO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Z vzpostavitvijo prve kolesarske povezave po mestu Ilirska Bistrica tudi naš kraj postaja prijaznejši in predvsem varnejši za kolesarje. Gregorčičevi cesti se obetata nov prehod za pešce in nov pločnik.

Kolesarski pas bo izveden od krožnega križišča pri Matetu do krožnega križišča pri Spetiču. 1253 metrov dolg in v povprečju 1,24 metrov širok pas bo potekal obojestransko ob voznem pasu po Gregorčičevi cesti in po Bazoviški cesti med omenjenima krožiščema. Kolesarski pas bo označen s talno in vertikalno prometno signalizacijo. Za hiter servis kolesa bo postavljena postaja za popravilo koles; s števcem kolesarjev pa bo Občina Ilirska Bistrica spremljala vpliv novih kolesarskih površin na povečanje števila kolesarjev.

Novih površin se bodo razveselili tudi vsi ljubitelji peščenja, saj bo na Brinškovem klancu pred lekarno umeščen nov prehod za pešce. Vsem, ki prihajajo v lekarno čez Hrib svobode, bo skupaj z novo zgrajenim 40 metrov dolgim pločnikom bistveno olajšano prečkanje Gregorčičeve ceste. Za varno prečkanje prehodov za pešce v mraku in temi pa bodo dodatno poskrbele talne utripalke, ki bodo nameščene še na prehode pri komunalni, bivšem Lovcu, sodišču in Sokolskem domu.

Taktilne oznake na prehodih za pešce in ob krožišču pri Spetiču bodo slepim in

slabovidnim služile za boljšo orientacijo in večjo varnost pri prečkanju ceste.

UDEJANJE CELOSTNE PROMETNE STRATEGIJE

Nove kolesarske poti po mestu, nove talne označbe in hodniki za pešce so dokaz, da Občina Ilirska Bistrica uspešno uresničuje zadane cilje, ki si jih je zastavila z izdelavo Celostne prometne strategije v letih 2016 in 2017. Eden od petih stebrov Celostne prometne strategije, ki je usmerjen v izkoriščanje potencialov hoje in kolesarjenja, poudarja, da se morajo nove prometne ureditve prilagajati potrebam pešcev in kolesarjev, ne pa motornemu prometu. Za izboljšanje naravi prijaznega gibanja na prostem pa je bilo potrebno zagotoviti večjo varnost pešcev in kolesarjev in izboljšati obstoječo infrastrukturo.

Leta 2015 je mesto Ilirska Bistrica dobilo obvozno cesto, na katero se je uspešno preusmeril tovorni in tranzitni promet. Mestno središče se je razbremenilo in ponudila se je priložnost za preure-

ditev Vilharjeve, Gregorčičeve in Bazoviške ceste. Z namenom umirjanja prometa in izboljšanja pretočnosti križišč so bila v tem obdobju zgrajena tri krožišča; na območju Osnovne šole Dragotina Ketteja pa so bile rekonstruirane prometne površine, s katerimi se je pešce popolnoma ločilo od prometnih poti. K večji varnosti pešcev je občutno pripomoglo tudi novo avtobusno postajališče pri Domu na Vidmu, ki omogoča varno vstopanje na avtobus in sestopanje z njega. Celostna uresničitev projekta *Varna pot v šolo* in ureditev novih parkirnih površin ob lekarni, zdravstvenemu domu in Domu na Vidmu predstavlja pomemben napredek za varnost in umiritev prometa na omenjenem območju. Urejene kolesarske povezave pa predstavljajo pomemben korak pri približevanju evropskim smernicam zdrave in okolju prijazne športne aktivnosti.

Za izvedbo kolesarskega pasu je zadolženo podjetje Kreativ inženiring, d. o. o., za ostala dela pa je zadolženo podjetje Euro MB. Vrednost izvedbe kolesarskega pasu znaša 90.000 evrov, ostala dela pa so ocenjena na 70.000 evrov. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada v višini 84.630 evrov. ●

UREDITEV INDUSTRIJSKIH CON V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Namen urejanja industrijskih con v Občini Ilirska Bistrica je izboljšati pogoje za poslovanje obstoječih in za nastanek, rast in razvoj novih gospodarskih subjektov ter posledično izboljšati pogoje za nastanek novih delovnih mest z ureditvijo komunalne infrastrukture. Investicija v ureditev industrijskih con je skladna s Strategijo razvoja Slovenije, ki je krovna nacionalna razvojna strategija, ki izhaja iz načel trajnostnega razvoja in integracije razvojnih politik.

INDUSTRIJSKI CONI ILIRSKA BISTRICA JUG IN TRNOVO

Na obravnavanem področju je predvidena izgradnja industrijskih objektov, interno cestno omrežje pa je zasnovano ob upoštevanju predvidenih priključkov na cesto in ob upoštevanju prostorske lege območja. Interno cestno omrežje omogoča dostopnost do vseh parcel, ki so predvidene znotraj kompleksa. Iz dovoznih cest so do posameznih parcel predvideni priključki, ki so usklajeni z zasnovo pozidave in ostalih funkcionalnih površin.

V okviru ureditve obeh con se bo uredilo fekalno kanalizacijo, kolektor in meteorno kanalizacijo ter poskrbelo za ustrezno oskrbo z vodo. Oskrbo s požarno vodo bodo zagotavljali nadzemni

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

požarni hidranti. V omenjenih industrijskih conah se bo vzpostavilo tudi elektroenergetsko omrežje in uredilo javno razsvetljavo.

Projekt za IC Ilirska Bistrica Jug je v fazi izbire izvajalca, razpis za projekt IC Trnovo pa je objavljen na Portalu javnih

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 1.382.130 evrov.

naročil. Ocenjena vrednost za IC Ilirska Bistrica Jug znaša 800.000 evrov, IC Trnovo pa stane 1 milijon evrov.

INDUSTRIJSKA CONA PLAMA

Občina Ilirska Bistrica v okviru ureditve gospodarske cone omenjeno zemljišče opremlja s komunalnimi vodi. Projekt obsega vzpostavitev srednje napetostnega kablovoda s transformatorsko postajo in vodovodnim omrežjem ter ureditvijo dostopa do novega dela industrijske cone Plama.

Vrednost del znaša 420.000 evrov. Izvajalec del, podjetje Godina, d. o. o., bo z deli zaključilo predvidoma v mesecu novembru.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 280.000 evrov. ●

LESONIT D. O. O. V NOVI PODOBI

»Veseli me, da je tovarna Lesonit najavila investicijo v vrednosti 25 milijonov evrov, ki bo razširila in posodobila proizvodnjo ter tako učinkovito zmanjšala negativne vplive na okolje. Ta projekt bo predvsem zmanjšal jakost hrupa z izgradnjo novega ovoja hale, ki bo služila kot bariera; novo postavljeni filtri pa bodo zmanjšali tudi emisije v zrak,« je na uvodu predstavitve nove pridobitve za občane izpostavil župan Emil Rojc.

S tem projektom želijo v Lesonitu, ki zaposluje 140 delavcev, čim bolj omejiti negativne vplive prahu in hrupa; tovarno po želijo tudi estetsko polepšati, saj stoji na vhodu v mesto.

Kot je v svoji predstavitvi povedal avtor idejne zasnove arhitekt Piero Valle, bo skladiščna hala, v kateri se bodo po novem nahajale še: mehanična delavnica, skladišče za tehnični material in ostale delavnice, podaljšana in privzdignjena. Steklена okna bo nadomestil lahek polikarbonat, ki je dober protihrupni izolator. Tako bo hala prebivalce zavarovala pred hrupom in dala tovarni drugačno podobo. Obrat razvlaknjevanja bo s svojo pozicijo postavitve ščitil pred hrupom, ki prihaja iz kotlarne. Upravna stavba in hala za plemenjenje plošč bosta imeli poenoteno višino; hala pa se

bo povečala. Proizvodno halo v rdeči fasadi bo zamenjala fasada v modri barvi, ki zapira območje tovarne navzven. Vse tri hale bodo obdane z lahkim pločevinastim materialom, ki bo zaokrožil enotno podobo tovarne in učinkovito ščitil pred hrupom.

»Ta projekt je nov korak v prihodnost. Lesonit je prepoznan v Evropi in svetu ter slovi po svoji kakovosti. To je podjetje, ki se mora stalno prilagajati in upoštevati nove tehnologije, ki omogočajo manjše onesnaževanje; hkrati pa prihajajo vedno nove tehnične in proizvodne izboljšave. Nove investicije so nujne. Pri tej investiciji smo upoštevali vse kritike, ki smo jih prejeli in z njo bomo skušali rešiti probleme, ki so se pojavili,« je prisotnim zagotovil direktor podjetja Giorgio Barzazi.

Na pomisleke nekaterih krajanov glede problematike izpustov je odgovoril: *»V naši tovarni v Osoppu so bili takšni filtri vgrajeni pred letom in pol. Po opravljenih meritvah so številke dejansko še nižje od tistih, ki so navedene v dokumentaciji. Z vidika prahu si torej obetamo precejšnjo izboljšavo.«* Projekt vključuje tudi asfaltiranje in betoniranje določenih površin za skladiščenje lesne surovine, kar pomeni, da bodo površine znotraj tovarne čistejše in bo posledično manj prahu.

Na javni razgrnitvi projekta, ki bo predvidoma čez leto dni, pa bodo predstavljeni tudi vplivi na okolje ter dokumentacija in podatki o vseh študijah, ki so bile narejene za pridobitev potrebnih dovoljenj. Javna razgrnitev bo tudi nova priložnost za seznaitve in razpravo ter podajanje predlogov. ●

ZDRAVSTVENI DOM KMALU BOGATEJŠI ZA DVE NOVI REŠEVALNI VOZILI

Po novem reševalnem vozilu, ki ga je Zdravstveni dom Ilirska Bistrica prevzel v uporabo marca letos, bosta v njihovi garaži kmalu parkirani še dve novi vozili.

na pacientovem domu, do zdravstvenih ustanov. Vozilo je zasnovano tako, da ponesrečencu omogoča povrnitev normalnih življenjskih funkcij s pomočjo usposobljene medicinske ekipe. Oskrba ponesrečenca se lahko s pomočjo prenosne opreme izvaja izven vozila – na terenu oziroma v samem vozilu.

Vrednost prvega vozila znaša 110.782,81 evrov, drugo vozilo pa stane 108.805,35 evrov. Dobavitelj vozil Medicop – specialna oprema, d. o. o. bo po prvem pričakovanem terminu dobave vozilo dobavil v 1. polovici decembra. ●

Vozili s pol povišano verzijo s stalnim pogonom na vsa štiri kolesa bosta nadgradnji osnovnega vozila VW Transporter.

Prvo reševalno vozilo je namenjeno transportu že oskrbljenih pacientov med zdravstvenimi ustanovami in bivališčem pacienta kot tudi za prevoz med samimi zdravstvenimi ustanovami. Vozilo je zas-

novano tako, da nudi možnost prevoza enega pacienta v ležečem položaju, poleg ležišča pa so sedeži za spremljevalce oziroma ostale sedeče paciente.

Drugo reševalno vozilo je namenjeno prevozu od kraja poškodbe, kot so prometna nesreča, nesreča pri delu ali ne- nadno poslabšanje zdravstvenega stanja

PO ASFALTU DO BODOČEGA TURISTIČNEGA SREDIŠČA SVIŠČAKI

Vse obiskovalce priljubljene izletniške točke ob vznožju Snežnika bo razveselila novica, da se je država odločila za asfaltiranje še zadnjega odseka makadamske ceste proti Sviščakom, kjer bo Občina uredila parkirišče za avtomobile in avtodome ter kamp.

V lanskem letu se je Občina Ilirska Bistrica z Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo dogovorila za posodobitev zadnjega neasfaltiranega odseka makadamske ceste Ilirska Bistrica–Grda Draga od 11.950 km do 18.915 km v skupni dolžini 6.965 km. Kot so povedali na Direkciji Republike Slovenije za infrastrukturo, bodo uredili brežine; po potrebi sanirali oporne zidove in nakladalne rampe za posekan les ter namestili jeklene varnostne ograje in asfaltirali makadamsko vozišče.

Dogovor je bil realiziran 22. oktobra 2018, ko je bila podpisana pogodba v vrednosti 1.934.141,02 evrov med Direkcijo RS za infrastrukturo in izbranim izvajalcem – podjetjem CBE. V kolikor bo vreme dopuščalo, bodo pričeli z deli v mesecu novembru, v nasprotnem primeru pa spomladi.

TURISTIČNO SREDIŠČE SVIŠČAKI

Asfaltirana cesta je ključnega pomena za razvoj Sviščakov kot ene od pomembnejših turističnih destinacij v bistrski občini in v ta namen Občina Ilirska Bistrica zbira mnenja v postopku izdelave občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje Sviščakov, ki bo podlaga za ureditev turistične infrastrukture na omenjenem področju. Na idiličnem koščku narave pod Snežnikom na nadmorski višini 1240 m se namerava urediti parkirišče za obiskovalce, postajališče za avtodome ter kamp s pripadajočo kuhinjo, jedilnico in sanitarijami. Kamp bo razveselil številne turiste, ki si bodo zaželeli kampiranja v neokrnjeni naravi Snežniških gozdov.

Sviščaki pa niso privlačni le spomladi in poleti, ko jih obiščejo številni planinci, kolesarji in pohodniki, temveč ostajajo tudi priljubljena zimska izletniška točka, zato želijo na Občini Ilirska Bistrica s prostorskim načrtom v prostor umestiti oziroma posodobiti še smučišča in zadrževalnik vode za umetno zasneževanje.

S svojimi načrti o razvoju turizma na Sviščakih so na občini že vzbudili zanimanje morebitnih vlagateljev, ko so v Luksem-

burgu predstavili kar šest perspektivnih projektov – med njimi tudi Sviščake. Na občini dodajajo, da so odločitve o večmilijonskih vlaganjih v projekte dobro pretehtane in premišljene ter potrebujejo svoj čas, saj v današnjih časih nihče ne gre v investicijo na vrat na nos, a glede na začetni interes se za prihodnost tega bistrškega bisera ni treba bati. ●

VESELI DECEMBER

Vabljeni na

otvoritev drsališča,
Miklavžev sejem s prihodom Miklavža
ter prižig lučk v Pravljичni deželi,

ki bo v soboto, 1.12., ob 17. uri
v parku Nade Žagar v Ilirski Bistrici.

NAČRTOVANJE TURISTIČNEGA SREDIŠČA MAŠUN

Občina Ilirska Bistrica je začela leta 2006 z izdelavo Občinskega podrobnega prostorskega načrta za turistično središče Mašun (v nadaljevanju: OPPN) z namenom umestitve novih razvojnih možnosti ter vzpostavitve jasnih meril in pogojev za gradnjo, vzdrževanje in sanacijo območja. Prostorski načrt obravnava ureditev površin za večjo izkoriščenost naravnih danosti okolja v vseh letnih obdobjih ob hkratnem varovanju okolja in narave, določitev površin za dnevne obiskovalce, namembnost obstoječih objektov, umestitev novih kapacitet, ureditev površin za mirujoči promet in komunalne infrastrukture.

Skozi postopek izdelave prostorskega načrta se je morala občina veliko usklajevati z različnimi institucijami, nosilci

urejanja prostora NUP-i (ministrstvi, direktorati, zavodi ...) v skladu z varovanimi območji, predvsem na področju gozdov in narave, da bi podali pozitivna mnenja na nov usklajen načrtovan projekt, brez katerih ni možno sprejeti OPPN.

Junija 2009 se je izdelalo osnutek OPPN, na katerega so bile izdane usmeritve državnih in lokalnih NUP-ov v skladu z veljavno zakonodajo v Republiki Sloveniji. Takrat je bila predvidena tudi gradnja hotela s 300 ležišči in športnega kompleksa z dvorano, kar pa je bil z vidika države preveč megalomansko zastavljen projekt.

Po preučitvi zakonskih zahtev in upoštevanju smernic NUP-ov se je **junija 2011** izdelal dopolnjen osnutek, saj je

država podala mnenje, da tako velike kapacitete prostor na območju Mašuna ne bi prenesel, zato se je osnutek popravilo z namenom, da se bolj približamo smernicam in trajnostnemu načinu načrtovanja ter zmanjšamo kapacitete, kot je določila država. Na podlagi usklajevanja se je večji hotel s športno dvorano nadomestilo z dvema nizoma apartmajev, namenjenih novim nastanitvam, ki sta bila umeščena ob robu jase med drevesi tudi zato, da se ohrani čim več obstoječih dreves.

Avgusta 2012 so NUP-i na nov podan načrt ureditve zahtevali, da se iz osnutka izvzame načrtovane apartmaje ob jasi, igrišči, parkirišče in športni park (obarvano rumeno). Na podlagi smernic je prostorski načrtovalec skupaj z občino

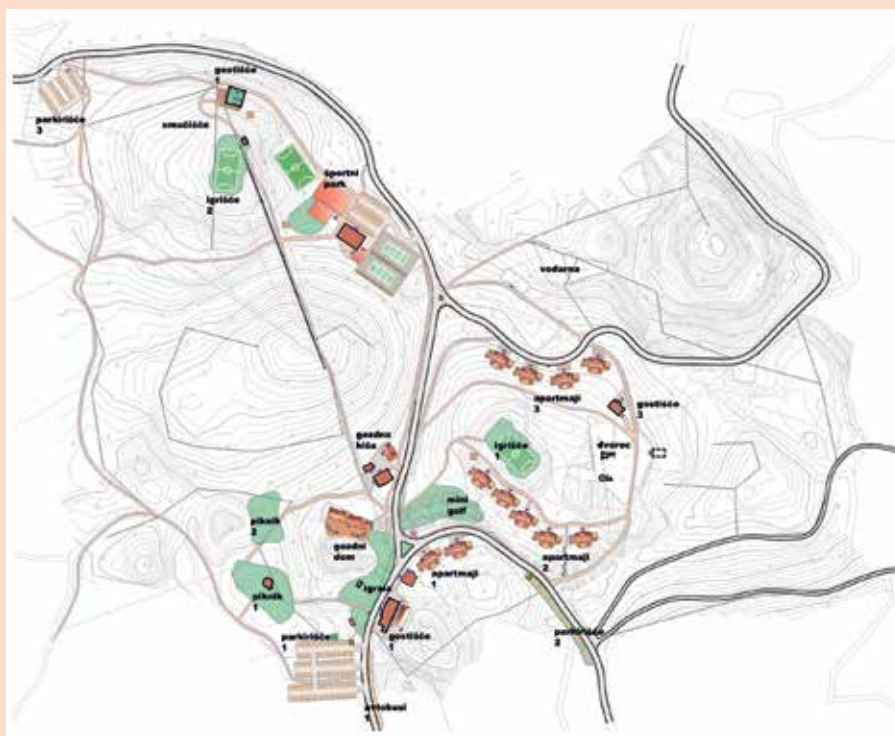

Junij 2009 – osnutek OPPN Mašun

večkrat usklajeval osnutek na skupnih sestankih – predvsem z Zavodom za gozdove Postojna – ZGS – in z Zavodom za ohranjanje narave Nova Gorica – ZRSVN. Občina je morala v osnutek vključiti tudi dodatno zahtevano omejitve, in sicer da se na območju Mašuna dovoli samo do 130 ležišč v obstoječih in načrtovanih objektih. Tako je lahko ohranila le en niz apartmajev. Takšna zahteva sicer ni predmet načrtovanja prostora na tem nivoju in ni ustreznih pravnih podlag za navajanje tovrstnih omejitev, pač pa je to predmet projektne dokumentacije ob samem umeščanju objektov v prostor.

Izdelovalec OPPN in izdelovalec okoljskega poročila (OP) sta umestitev apartmajev ob južnem robu jase strokovno utemeljila, zato je bil po usklajevalnih sestankih izdelan končni dopolnjen osnutek OPPN Mašun in OP. Pristojni zavodi, ki jih je zaprosil Direktoriat za okolje, so nanj podali pozitivna mnenja pod pogojem, da se novelira Odločba za gozd s posebnim namenom (nasprotovali so ukinitvi odločbe, da se gozd s posebnim pomenom ukine), na kar je občina tudi pristala. Občina je s potrditvijo Direktorata za okolje, da je OP ustrezno, **septembra 2015** lahko predstavila širši javnosti načrtovan razvoj turizma na Mašunu.

Novembra 2015 se je izvedla javna razgrnitev (JR) načrta OPPN Mašun, ki je identična situaciji iz ustreznega OP (kar pomeni, da je načrt usklajen z NUP-i). Turistično središče Mašun ohranja dosedanje namembnost, ki se le dopolni s sorodnimi programi. Predvidena je rekonstrukcija obstoječega gozdnega doma v objekt s prenočišči za skupine otrok in mladine. Dopustna je gradnja dodatnih apartmajskih objektov. V območju osrednjega travnika se lahko uredi igrišče za minigolf. Na »koreji« je predvidena rekonstrukcija obstoječih objektov za potrebe športa in vzdrževanja zunanjih površin. Uredijo se zunanja igrišča in parkirišča. Smučišče je namenjeno programom, ki so pogojeni z naravnimi reliefnimi danostmi. Prvenstveno je to odprta travnata površina, ki se v zimskem času oziroma v času pokritosti s snegom koristi kot smučišče, sankali-

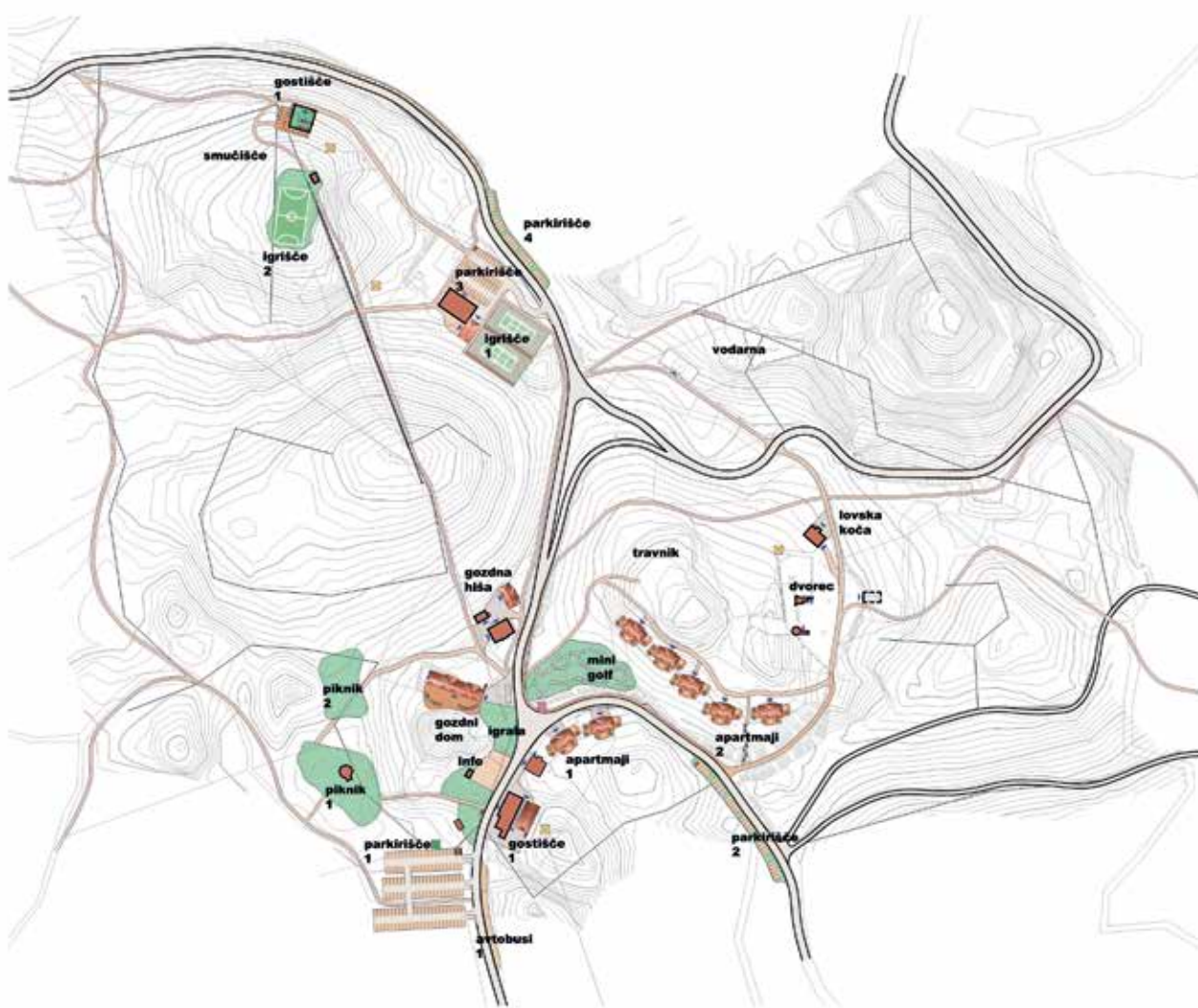
Junij 2011 – dopolnjen osnutek OPPN

Avgust 2012 – nestrinjanje ZGS in ZRSVN

šče in za potrebe drugih športov ter aktivnosti na snegu. V obdobju brez snega se travnata površina lahko uporablja za smučanje po travi in kot večnamenska odprta travnata površina. Dopusti se ureditev gostišča/okrepčevalnice. V gozdu se dovolijo samo posegi, ki nimajo bistvenega vpliva na gozd in splošno ohranjanje narave.

Uredijo se dovozi do apartmajskih objektov. Parkirne površine se zagotovijo na različnih lokacijah skladno z namenom in s čim manjšim posegom v reliefne danosti. Zaokrožena parkirišča se izvedejo v bližini ceste, vendar v zelenem odmiku. Parkirišča vzdolž ceste so zasnovana kot razširjena netlakovana utrjena površina.

IDENTIČNA NAČRTOVANA UMEMSTITEV PROJEKTA po fazah:

- september 2015 – ustrezno okoljsko poročilo na dopolnjen osnutek OPPN (pridobljena vsa pozitivna mnenja),
- november 2015 – javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPPN,
- januar 2018 – predlog OPPN.

Predvidena je ureditev osrednjega parkirišča za osebna vozila in za avtobuse.

Uredi se omrežje pohodniških, sprehajalnih, tematskih in kolesarskih poti tako, da bo območje urejanja postalo kot osrednje izhodišče in stičišče poti. Voda se zagotavlja z zajetjem padavinskih voda. Uredi se notranje vodovodno omrežje. Območje se oprepi s kanalizacijskim omrežjem in ustreznimi malimi biološkimi čistilnimi napravami. Komunalne odpadke se zbira na ekoloških otokih za ločeno zbiranje odpadkov.

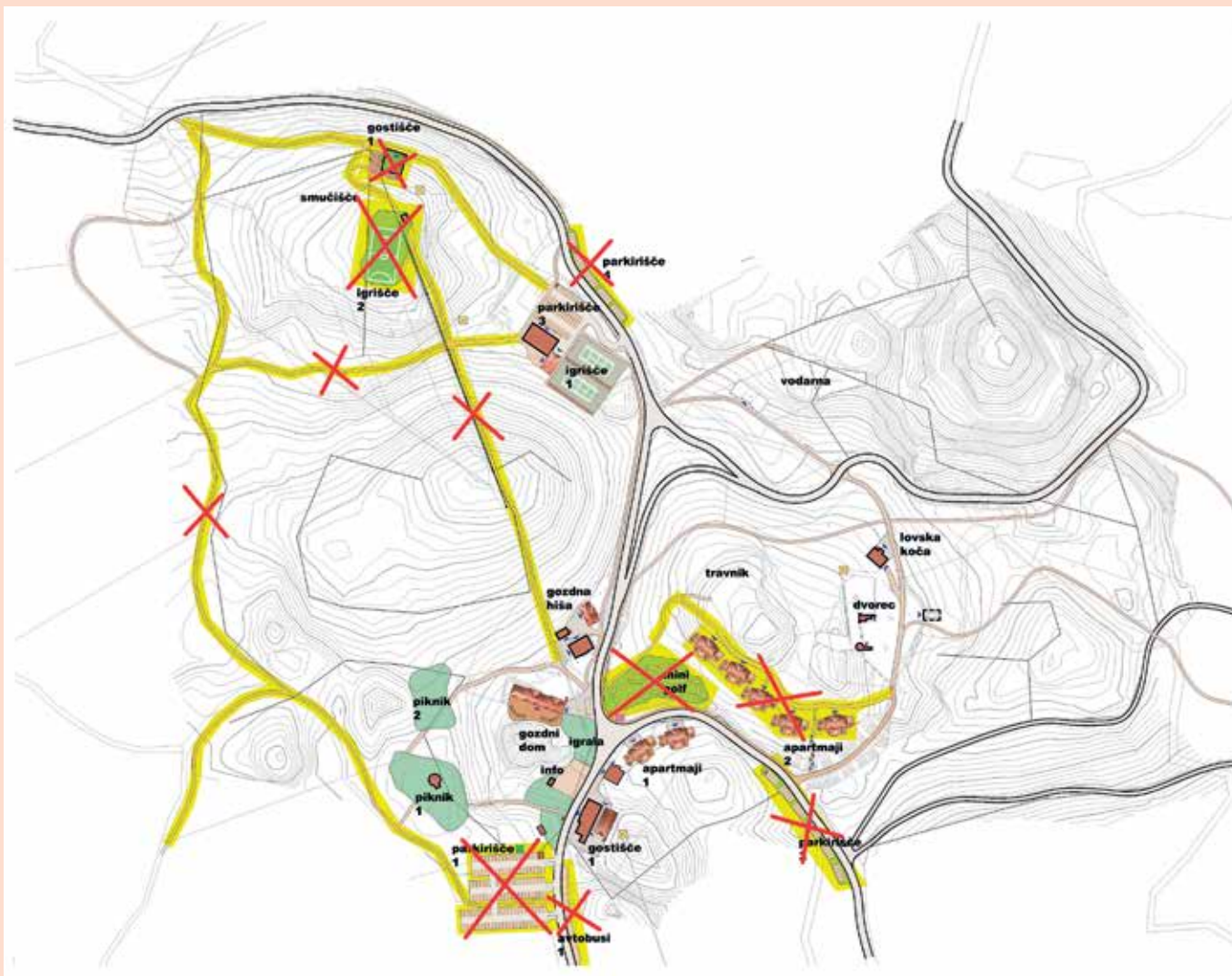
Po javi razgrnitvi je občina preučila pridobljene pripombe in pripravila novelacijo Odločbe za gozd s posebnim namenom na podlagi zahteve ZGS in ZVRSN, za katero je pridobila tudi soglasja vseh lastnikov zemljišč gozda. Ob-

čina je na občinskem svetu septembra 2017 sprejela Odlok o razglasitvi gozda s posebnim namenom na Mašunu. S tem je zadostila še zadnjemu pogoju ZGS in ZVRSN v sklopu izdelanega OP in dogovora z Direktoratom za okolje za nadaljevanje postopka izdelave OPPN.

Januarja 2018 je občina pripravila predlog OPPN, na katerega so bila ponovno pridobljena mnenja NUP-ov, vendar pa sta ZGS in ZRSVN nasprotovala načrtovanim ureditvam, na katere je občina že pridobila pozitivna mnenja v fazi potrjevanja OP. Zavoda sta ponovno podala pripombe, da se ne strinjajo z apartmaji, minigolfom, gradbeno mejo, parkirišči in še z nekaterimi novimi manjšimi zahtevami (obarvano rumeno), iz katerih izhaja,

da bi morala biti načrtovana umestitev razvojnega projekta na Mašunu, kot prikazuje situacija avgust 2018 (kar ni obarvano rumeno), in je skoraj enaka današnjemu stanju v naravi.

Mnenji ZGS in ZRSVN za Občino nista sprejemljivi, ker onemogočata tisti minimum ureditve, da bi bila izvedba OPPN sploh še smiselna, saj je njihov predlog enak trenutnemu dejanskemu stanju v naravi, ki ne omogoča nobenih novih posegov v prostor in onemogoča nadaljnji razvoj tega območja (sploh v turističnem smislu). Njuni mnenji je občina Direktoratu za prostor strokovno obrazložila in utemeljila ter meni, da so podane zahteve iz mnenj v neskladju s področno zakonodajo glede izvajanja postopka izdelave OPPN.

Avgust 2018 – negativno mnenje ZGS in ZRSVN

Direktorat za okolje je 24. 7. 2018 kljub občinski obrazložitvi na izdelan predlog OPPN podal negativno odločbo, da vplivi izvedbe plana niso sprejemljivi. Odločba je upoštevala še dodatni mnenji ZGS in ZRSVN, ki ju Občina ni dobila v vednost pred njeno izdajo. Ministrstvo – Direktorat za okolje – bi moral s temi mnenji seznaniti in omogočiti občini, da poda svoje stališče na dodatni mnenji. Ko smo preučili prejšnjo negativno odločbo, je bila nakazana edina možna izbira – njeno spodbijanje na pristojnem sodišču. V nasprotnem primeru bi zavrgli 11 let vloženega dela. Zaradi navedenega in nekorektnega odnosa oz. sprenevedanja ZGS in ZRSVN, ki sta postavljala vedno nove in večkrat nasprotujoče zahteve oz. se nista držala usklajenih dogovorov glede nadaljnjega razvoja Mašuna in ker postopek ni povsem izveden v skladu s področno zakonodajo, je občina vložila tožbo na

Upravno sodišče na pridobljeno negativno odločbo Direktorata.

Ta isti Direktorat je 4. 9. 2015 na dopolnjen osnutek OPPN za OP podal tudi pozitivno mnenje, da je izdelano OP ustrezno in omogoča izvedbo predlaganega OPPN-ja, ki določa sanacijo sedanjega stanja in možnost nadaljnjega razvoja v skladu z zakonodajo. V obeh dokumentih (dopolnjen osnutek – september 2015 – in predlog – januar 2018) je načrtovana ureditev OPPN identična.

Občina se je vse od leta 2006 trudila z usklajevanjem na številnih delovnih sestankih z različnimi nosilci urejanja prostora in jim popuščala pri njihovih, večkrat tudi neracionalnih zahtevah, z namenom da omogoči občanom in drugim ljubiteljem narave na območju Mašuna urejeno območje v naravnem okolju in napredek turizma v skladu z

naravnimi danostmi ter upoštevanjem zakonodaje. V prispevku je predstavljena predvsem problematika umestitve apartmajev v območje Mašuna. V samem postopku se je zvrstilo še veliko drugih tekočih problemov, ki jih je občina v vsem tem času usklajevala in iskala kompromisne rešitve – nekatere problematike smo reševali bolj, druge žal malo manj uspešno. Med slednjimi lahko omenimo izvzem umestitve vodovoda na Mašun in Sviščake, kar je precej nerazumljiva in nelogična zahteva ZVRSN, zato se bosta morali območji še vedno oskrbovati z deževnico oziroma z dovoljenjem pitne vode.

Žal je očitno, da si država ne želi urejenosti narave v skladu z okoljsko zakonodajo in se ne zaveda, da nam ta omogoča ohranjati naravo in hkrati razvoj ter urejenost Mašuna, ki bi dal dodano vrednost naravnim vrednotam. ●

POČASTITEV SPOMINA NA LEVJESRČNEGA PRIMORSKEGA LETALCA

»Osmi oktober 1948 je bil oblačen in mrzel dan. Megla se je vlekla po pobočju Snežnika in okoliških vrhovih. Vidljivost je bila zelo slaba. Na področju Jarmovca, območju tik ob meji med Hrvaško in Slovenijo, so pripadniki hrvaških delovnih brigad sekali drevesa. Med šumi padajočega drevja je bilo slišati samo enakomeren ropot sekir in žag, dokler se ni v nekem trenutku slišala močna eksplozija. Brigadirji so mislili, da gozdarji pripravljajo novo gozdno pot in s tem minirajo morebitne ovire. Šele naslednji dan, ko so se vračali domov, so ugledali strašno razdejanje. Smreke so bile vse polomljene in razcefrane, brez vrhov kot bi jih olupila neka neznana roka. Šele na koncu vsega tega so ugledali razbitine letala JAK3-, na katerem je svojo življenjsko pot končal legenda slovenskih in jugoslovanskih pilotov ter pilot treh vojnih letalstev Josip Križaj,« je okoliščine in mesto nesreče neustrašnega primorskega pilota Josipa Križaja slikovito opisala učenka OŠ Podgora Kuteževo Lana.

»Danes se ga spominjamo po neverjetnem pogumu, vztrajnosti in disciplini. Josip Križaj je sledil svojim sanjam in načelom

v najbolj sovražnem, ponižujočem in sramotilnem okolju, ki ga je za Slovence lahko ustvarila fašistična Italija. Svojim sanjam je sledil tudi v Jugoslaviji, ki ni takoj prepoznala njegovega resnega dojetja pilota. V španski vojni je dokazal svojo sposobnost letenja z vojaškimi letali. Nikomur ni dovolil, da bi ga oropal dostojanstva in nikoli ni bežal pred izzivi. Niti v zraku niti na tleh. Čeprav je bil večkrat sestreljen in ranjen, se je vedno znova brez strahu vračal nazaj med oblake, kjer se je počutil varneje kot na tleh. Danes na tem mestu stojimo pod svobodnim soncem tudi po njegovi zaslugi. Vsi smo lahko ponosni na takšne borce, ki niso nikoli klonili,« je v svojem nagovoru pogum nesrečnega pilota izpostavil predsednik Zveze borcev NOB Piran Bojan Česnik.

»Lepo je, da smo se tukaj zbrali prav na današnji dan, 8. oktobra 2018, ko mineva natanko 70 let od njegove tragične smrti. Tudi naš Obalni letalski center Portorož letos praznuje 55 let in za nas sta to dva velika jubileja. Zelo sem vesel, da tako lepo skrbite za spomenik velikemu Križaju in da vsako leto obeležite ta dogodek s prižigom sveč in krajšo slovesnostjo. Kot pravimo na mladih svet stoji in upam, da se bodo otroci na ta kraj vračali tudi kot mladina in odrasli ljudje, saj bomo le tako lahko ohranili spomin na našega velikega primorskega pilota in domoljuba. Če pogledamo, kolikokrat je bil gospod Križaj sestreljen in je preživel vse težke situacije, nam je nemogoče razumeti, da ga je ravno ta let stal življenja. V veliko zadovoljstvo mi je, da sem se udeležil tega dogodka in da sem imel čast, da se mu priklonim in izrazim globoko spoštovanje za vse, kar je storil za našo domovino,« je zbranim zapupal častni gost dogodka in predstavnik Aerokluba Portorož Benjamin Ličer. Ličer, ki so mu prijatelji nadeli ime Benjo, je izjemen pilot in akrobatski letalec, ki leti že dobrih 45 let in ima preko 12.000

ur letenja.

Je lanskoletni dobitnik prestižnega priznanja osebnost Primorske za leto 2017 kot tudi prejemnik kipca Civilne zaščite za življenjsko delo, ki mu ga je za dvainštiridesetletno aktivno delovanje v sistemu zaščite in reševanja podelil predsednik države Borut Pahor marca letos. Benjamin Ličer je leta 1982 prejel Bloudkovo priznanje, leta 2013 pa plaketo Edvarda Rusjana, pionirja slovenskega letalstva. Benjamin Ličer je edini pilot, ki je dvakrat poletel pod solkanskim mostom in se je kot pilot kar sedemkrat srečal z odpovedjo motorja a vsakič varno pristal na zemlji.

Pester kulturni program na Komemoraciji na Jarmovcu so pripravili mladi planinci Osnovne šole Podgora Kuteževo z ravnateljico Mirjam Vrh in vodjo planinskega odseka Marijo Štemberger. Na proslavi so bili navzoči tudi predstavniki Zveze borcev NOB Piran, predstavniki Občine Ilirska Bistrica in predstavniki Zveze borcev NOB Ilirska Bistrica s predsednikom Stanislavom Zverom.

ŽIVLJENJSKA POT JOSIPA KRIŽAJA

Josip Križaj je bil rojen 13. marca 1911 v Koprivi na Krasu. Kot vsi Primorci je že zelo mlad občutil tegobe fašizma in ko je prišel čas za služenje vojske, se je prijavil na razpis letalske šole v mestu Capua nedaleč od Neaplja. Zaradi mladostniške ljubezni do letal in pilotiranja, je leta 1930 zaključil šolanje kot najboljši v svoji generaciji in bil kot edini tujec sprejet v t.i. »eskadron smrti«. Ko se je

v Italiji okrepil fašizem, Križaju niso več zaupali važnejših nalog. Junija 1932 je pri opravljanju redne vojaške vaje pobegnil v Ljubljano. Po pristanku je takoj zaprosil za politični azil a mu jugoslovanske oblasti niso zaupale in ga zaprle. V Italiji pa so mu sodili v odsotnosti in ga obsodili na 16 mesecev zapora. Po dveh letih zapora v Bosni se je vrnil v Ljubljano, kjer je dobil jugoslovansko državljanstvo in je bil sprejet v letalstvo. Pridružil se je organizaciji TIGR in leta 1936 se je v španski državljanski vojni pridružil republikancem. Križaj je bil večkrat sestreljen in tudi ranjen v letalskih zračnih napadih. Aprila 1938 se je vrnil v Jugoslavijo, kjer je kot inštruktor letenja poučeval na predvojaški pilotski šoli. Ob napadu na Jugoslavijo, 6. aprila 1941, je bil mobiliziran in poslan na letališče pri Sarajevu. Tam je padel v nemško ujetništvo, od koder mu je uspelo pobegniti in se vrniti v porušeni Beograd. Ob oblikovanju letalstva nove jugoslovanske vojske se je prijavil med pilote. Že decembra 1944 je postal inštruktor letenja in poveljnik eskadrilje v 11. lovski diviziji v Zemu. V bojih na Sremski fronti in v bojih za zaključno osvoboditev dežele je sodeloval v podpori kopenskih sil in zavarovanju bombniških letal. Za sodelovanje v teh bojih je pridobil Medaljo in Red za hrabrost ter čin podporočnika. Že leta 1947 je postal stotnik in pomočnik poveljnika divizije za letalske zadeve.

Dne 8. oktobra 1948 je na poti iz Ljubljane njegovo letalo strmoglavilo v jugovzhodnem, zelo skalnatem in poraščenem predelu Jarmovca, približno 2 km zračne linije od vrha Snežnika.

Josipa Križaja so z vsemi vojaškimi častmi pokopali na pokopališču Žale v Ljubljani; njegov častni vod pa so sestavljali njegovi najboljši piloti.

SPOMIN NA JOSIPA KRIŽAJA

Sredi osemdesetih so na pobudo planincev, veteranov-letalcev ter Prekomorcev pričeli z aktivnostmi glede postavitve spomenika. Konec osemdesetih se je reški letalski oficir

Miljenko Pavešič, obrnil na generala Antona Tusa, komandanta vojaškega letalstva in protizračne obrambe v Zemu, ki mu je bila ideja tako všeč, tako da je za izvedbo tega projekta zadolžil takratnega načelnika vojaškega muzeja Božidarja Arandelovića. Za osnovo spomenika so vzeli letalsko krilo, pokončno postavljeno na podstavek, za postavitev spomenika pa so izbrali mesto ob robu ceste Klanska polica - Leskova dolina nedaleč od dejanskega kraja nesreče. 9 metrov veliko krilo MiG 19 so z vlakom prepeljali v Ilirsko Bistrico, ga z velikimi napori prepeljali na Jarmovec in ga postavili na ustrezen podstavek.

V podnožje so vzdigali znak Jugoslovanskega vojnega letalstva in ploščo na kateri piše: *Tu je v letalski nesreči 8. oktobra 1948 preminil Josip Križaj, pilot v španski revoluciji in Nob, kapetan JLA.*

Spominsko ploščo so mu postavili soletalci, poveljstvo vojnega letalstva in protizračne obrambe ter planinsko društvo Snežnik.

22. julija 1989 se je na mestu odkritja spomenika zbrala velika množica ljudi.

Skrb nad vzdrževanjem spomenika so prevzeli mladi planinci Osnovne šole Podgora Kuteževo, ki s ponosom prenašajo to čast na mlajše učence. Vsako leto na obletnico smrti obiščejo ta kraj in prižgejo svečo v spomin na pravega in klenega Primorca, katerega ime nosi Aeroklub v Ajdovščini, njegov spomenik pa krasi park pred upravno stavbo Aerodroma Portorož v Sečovljah. ●

MERKANTIL
 Knežak 3, 6253 KNEŽAK
Kakovost s tradicijo

tel: 05/ 7880-512 mob.: 041/338-718
www.merkantil.si

GEODETSKE STORITVE

- vpis stavbe v kataster stavb
- zakoličba
- geodetski načrti
- ureditev mej
- parcelacije
- izravnava mej parcele
- svetovanje
- pomoč in posredovanje pri prepisu zemljišč

z Vami od začetka gradnje do vselitve...

POKLON PADLIM RUSKIM VOJAKOM

Občina Ilirska Bistrica s pisarno častnega ruskega konzula Matjaža Vuge v Domu na Vidmu, z oživitvijo Partizanske bolnice Zalesje pod Ostrožnim Brdom, ki je odprla svoja vrata letos v maju, in z aktivnim druženjem slovenskih ter ruskih otrok utrjuje čvrste prijateljske vezi z Rusko federacijo.

Dobro sodelovanje med državama pa dodatno utrjuje tudi tradicionalno ohranjanje spomina na padle ruske vojaške, ki jim je srce nehalo biti na slovenskih tleh. V ta namen so se zbrali predstavnik Veleposlaništva Ruske federacije Oleg Kudryavtsev, župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, predsednik Zveze borcev za vrednote NOB Ilirska Bistrica Stanislav Zver in predstavniki Občine Ilirska Bistrica ter se

15. oktobra skupaj poklonili spominu na preminule ruske državljane. Žalne vence so položili na zadnje počivališče padlih ruskih vojakov iz prve svetovne vojne, ki ležijo v Črnem Dolu. V Dletu pri Zabičah pa so se poklonili ruskemu vojaku, ki je v teh gozdovih kot vojni ujetnik opravljal težaka dela in umrl od izčrpanosti 18. decembra 1916.

Za spomenik v Dletu so vsa leta vestno skrbeli gozdarji. Čeprav se sprva ni vedelo, kdo je tam pokopan, so zgodovinski zapisi razkrili, da v omenjenem grobu počiva Panfil Gladkij Savov iz Ukrajine. Kljub temu spoznanju tamkajšnji del gozda še vedno imenujejo *Pri Rusu*. Največja zasluga za lepo urejena grobišča v Črnem Dolu in v Dletu gre bistriškemu županu Emilu Rojcu, podjetju Ipil, d.o.o., in domačinu Danilu Štefančiču, ki je kot eden izmed številnih gozdarjev kar 40 let skrbel, da grob ni šel v pozabo. Na njegovo pobudo je bil s pomočjo domačinov že dvakrat obnovljen. ●

OBVESTILO O RAZPISU O DODELITVI NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM

Občina Ilirska Bistrica obvešča, da je na spletni strani Občine Ilirska Bistrica v rubriki »Razpisi« objavljen Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem. Vloga za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem je priloga Javnemu razpisu.

Za vse informacije je v času uradnih ur na voljo Dragica Kastelic Boštjančič (05-71-12-320).

MERKANTIL

Knežak 3, 6253 KNEŽAK

Kakovost s tradicijo

www.merkantil.si

PRODAJA IN DOSTAVA KURILNEGA OLJA

PRODAJA TEHNIČNIH PLINOV

argon

acetilen

mešanice plinov

Tel: 05/7882-064

BISTRIŠKE KARATEISTKE NA EVROPSKEM TRONU

Sestri Anika in Natali Sedmak ter Rebeka Oblak so na evropskem prvenstvu pometle s konkurenco in se domov vrnile z dvema zlatima medaljama.

Članice karate kluba *OlderSi* so na 33. evropskem prvenstvu v tradicionalnem karateju, ki se je sredi septembra odvijalo v Beogradu, osvojile dve prvi mesti. Kot članice *Slovenske reprezentance tradicionalnega karateja* so v kategorijah kata team mladinke (juniors) in kata team mlajše članice (youth) postale dvakratne evropske prvakinje.

»Bile smo dobro pripravljene; konkurenca je bila močna, a zmage vseeno nismo pričakovale,« so povedala dekleta in nam zaupala, da so za ta uspeh celotno poletje trdo garala s trenerjem Mirkom Rogáčem; udeležila pa so se tudi zahtevnih priprav z reprezentanco v Kranjski Gori. »Ob koncih tedna se udeležujemo treningov v Vojašnici Edvarda Peperka na Leskoškovi v Ljubljani. Pred pomembnejšimi tekmovanji so obvezne štiridnevne priprave. Treniramo tudi na prostem in v našem klubskem prostoru na OŠ Antona Žnidaršiča.«

»V vseh športih in klubih se člani trudijo in sledijo zastavljeni viziji, če pa se pošteno delo, vztrajnost, sodelovanje in prostovoljstvo nagradi s tako pomembnim uspehom, kot je naslov evropskih prvakinj, zagotovo vemo, da smo na pravi poti. Verjetno se niti ne zavedamo, da je za doseganje športnih uspehov poleg športnika, ki te uspehe doseže in se odreka marsičemu, zaslužna tudi

podpora staršev kot nepogrešljiva vez med otrokom in trenerjem, pa tudi trener, ki s svojim strokovnim znanjem in nesebično pomočjo pripomore k napredovanju in pripravi športnika,« je ključ do uspeha opisala predsednica Karate kluba *OlderSi* Meta Oblak.

Punce trenirajo že celo desetletje in lani so postale svetovne podprvakinje, kar je za srednješolke velik uspeh. Dekleta se strinjajo, da treninge težko usklajujejo s šolskimi obveznostmi, po drugi strani pa

so se s tem športom disciplinirale: »Na treningu se sprostimo in dobimo nov zagon za učenje, saj nam karate pomaga pri organizaciji.«

»Ta uspeh je dokaz, da v Občini Ilirska Bistrica skrbimo za perspektivne športnike. Šport pa ni pomemben le v tekmovalnem smislu, temveč je športna aktivnost pomembna za razvoj posameznika in njegovo zdravje ter za pot, ki ga vodi skozi življenje. Tudi v Slovenski zvezi tradicionalnega karateja, katere dolgoletni član je tudi Karate klub *Oldersi*, sledijo viziji o oblikovanju celostne podobe otrok v smislu podpore perspektivnim športnikom. Izjemne podpore so deležni tudi manj uspešni člani, ki vztrajajo v karateju, kar vsekakor pomaga otrokom premagovati osebne ovire in stiske ter jim daje notranjo moč, ki jo bodo še kako potrebovali v življenju,« je pozitivno vlogo te starodavne borilne veščine v življenju posameznika izpostavila predsednica bistriškega kluba Meta Oblak. ●

ČISTILNA NAPRAVA V VODARNI PODSTENJŠEK

Vasem Podstenjšek, Podstenje, Mereče, Podtabor, Šembije in zaselku Mežnarija se obeta nova ultrafiltracijska naprava za pripravo pitne vode.

Nov objekt za ultrafiltracijo so bo zgradil ob Črpališču Podstenjšek, ki se nahaja ob povezovalni cesti med vasmi Podtabor in Podstenjšek. Za potrebe objekta tlorisnih dimenzij 5,46m x 3,35m in višine 3,54m se bo uredilo odvodnjavanje strehe obstoječega in novega objekta s ponikovalnico in izpustom v potok ter odvajanje odpadne vode iz čistilne naprave za pitno vodo s ponikovalnim sistemom.

Zaradi izgradnje novega objekta je potrebno del trase cevovoda speljati nekoliko višje; predvidena pa je tudi zamenjava obstoječih povezovalnih cevovodov med vodohranom in črpališčem oz. čistilno napravo za pitno vodo. Potrebno je urediti odvodnjavanje iz streh obstoječega in novega objekta ter iz pobočja med vodohranom in čistilno napravo za pitno vodo.

Ker nova oprema v vodarni zahteva večjo električno moč, je potrebna zamenjava kablovoda, ki je speljan od betonskega droga v vasi Podtabor do vodarne Podstenjšek. Nova priključna moč pri odjemu iz distribucijskega sistema bo 1 x 35 kW, jakost omejevalca toka pa 3 x 50 A.

Razpis za projekt, ki je po prvih ocenah vreden 270.000 evrov, je objavljen na Portalu javnih naročil. ●

UREDITEV NOVIH PARKIRNIH POVRŠIN PRI OSNOVNI ŠOLI PREGARJE

Večna zagata glede parkiranja zaposlenih in staršev, ki pridejo v pregarsko šolo po svoje najmlajše, bo kmalu samo še bled spomin, saj se šoli obeta sodobno urejeno parkirišče.

Parkirišče bo umeščeno nasproti šolskega igrišča, na parceli, kjer trenutno še stoji objekt v razpadajočem stanju.

Projekt predvideva kar 14 novih parkirnih mest, od katerih bo eno namenjeno gibalno oviranim osebam, in ureditev cestnega priključka na regionalno cesto Pregarje–Harije. Poleg parkirnih mest se bosta uredila še odvodnjavanje parkirišča in javna razsvetljava. Z izvedbo parkirišča se zelo izboljša prometna varnost učencev in zaposlenih na šoli; ni več potrebe

po parkiranju pred šolo; poleg tega se pridobijo dodatne površine za izvajanje športnih aktivnosti.

Za lepši izgled parkirišča in okolice vasi Pregarje je projektant predvidel zasaditev avtohtonih sadnih dreves sliv. Projekt je izdelalo podjetje KRASINVEST iz Sežane. Vrednost investicije je ocenjena na 80.000 evrov, projekt pa je v fazi izbire izvajalca. ●

BISTRIŠKI OTROCI OBISKALI RUSKO VELEPOSLANIŠTVO

Otroke iz vseh sedmih osnovnih šol v Občini Ilirska Bistrica je doletela izjemna čast, saj so osebno spoznali ruskega veleposlanika v Sloveniji Dokuja Zavgajeva, ki jim je obljubil nepozabno doživetje v Moskvi in jim zaželel srečno pot.

»S pomočjo gospe Tatjane Rupert in ruske fundacije »Blagovest« Slovenijo vsako leto obiše približno dva tisoč ruskih otrok, ki se tu zdravijo, počivajo, dopustujejo in si ogledujejo Slovenijo. Okrepiti pa moramo tudi slovenska potovanja v rusko prestolnico, da tudi naši otroci bolje spoznajo Rusijo in upam, da boste uživali v ekskurziji, ki smo vam jo pripravili. V vašem pestrem programu so predvidena srečanja z vašimi ruskimi vrstniki, ogled Moskve, izlet v Kremelj, ogled cirkuške predstave in baleta. Želim vam lepo popotovanje!« je bistriške osnovnošolce in učence Osnovne šole Bežigrad ter njihove spremljevalce nagovoril ruski veleposlanik Doku Zavgajev.

Ruska fundacija Blagovest in gospa Tatjana Rupert ter Občina Ilirska Bistrica bodo v okviru dobrega sodelovanja med prijateljskima državama Rusijo in Slovenijo bistriškim osnovnošolcem omogočili nepozaben izlet v svetovno prestolnico. Izleta se bo udeležilo se-

dem učencev (eden iz vsake bistriške šole), spremljali pa jih bosta dve ravnateljici, in sicer ravnateljica Osnovne šole Podgora Kuteževo Mirjam Vrh in ravnateljica Osnovne šole Antona Žnideršiča Karmen Šepec, ki je na sprejemu dejala: »Na Osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici smo pred dvema letoma gostili otroke iz Rusije. Na kulturno-sportni prireditvi so bili prisotni otroci iz vseh sedmih šol v naši občini in ta dan je vsem nam ostal v spominu kot lepa in prijetna življenjska izkušnja. Skupaj so tekmovali v športnih disciplinah in skupaj smo zapeli »Katjušo« v slovenskem in ruskem jeziku. Res smo veseli, da smo vas imeli priložnost osebno spoznati in se vam zahvaliti za to priložnost. Prepričana sem, da bodo otroci ob vrnitvi svoja doživetja zaupali svojim vrstnikom, saj bo to resnično nepozaben dogodek, ki se ga bodo spominjali celo življenje.«

Nadarjeni bistriški otroci se bodo po Rusiji potepali v družbi vrstnikov be-

žigrajske osnovne šole in skupno potovanje v rusko prestolnico bo odlična priložnost za spoznavanje ruske kulture, njihovih običajev in navad ter za sklepanje novih prijateljskih vezi z ljubljanskimi vrstniki.

Ruskemu veleposlaniku Dokuju Zavgajevu se je za posebno priložnost, ki jo je izkazal bistriškim učencem, iz srca zahvalil tudi župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki je povedal: »V imenu naših učencev se vam iskreno zahvaljujem za sprejem na vašem veleposlaništvu in za izlet, ki ste ga organizirali z gospo Tatjano Rupert. Vesel sem, da smo se danes srečali in upam, da bomo tudi vnaprej uspešno sodelovali.«

Po prisrčnem fotografiranju, nagovorih in sladkanju z odličnimi tradicionalnimi ruskimi slaščicami na sedežu veleposlaništva v centru Ljubljane na Tomšičevi 9 je prišel čas slovesa, otroci pa so že nestrpno pričakovali potovanje, ki jih bo popeljalo novim dogodivščinam naproti. ●

IZLET V RUSKO PRESTOLNICO

Izlet v glavno mesto Rusije je plod uspešnega sodelovanja med Tatjano Rupert, Natalijo Vuga, Ruskim centrom narodne pomoči Blagovest in častnim ruskim konzulom Matjažem Vugo ter Občino Ilirska Bistrica in županom Emilom Rojcem.

Podjetnica Tatjana Rupert že dolga leta sodeluje z Ruskim centrom narodne pomoči Blagovest, ki že 25 let skrbi za dobrobit ruskih otrok. Dobrodelna organizacija Blagovest pomaga otrokom, ki trpijo za posledicami radioaktivnega sevanja po nesreči v Černobilu, otrokom iz socialno šibkejših družin, invalidnim otrokom in sirotam.

Predsednica humanitarne organizacije Blagovest je Zinaida Fedorovna Dragunkina, ki je hkrati tudi predsednica vladnega odbora za socialno politiko, ki služi ljudem in otrokom.

Gospa Tatjana Rupert v sodelovanju z gospo Zinaido Dragunkino vsako leto v Slovenijo pripelje okrog 2000 otrok, ki so nastanjeni v Čatežu. Tam počitnikujejo, si odpočijejo, se zdravijo, opravljajo rehabilitacije in hodijo na izlete po celotni Sloveniji. Redno se srečujejo s slovenskimi vrstniki in z njimi navezu-

jejo pristne stike. Pred dvema letoma je gospa Rupert organizirala takšno srečanje tudi v Ilirski Bistrici.

91 otrok iz Ruske federacije, starih od 8 do 18 let, si je v spremstvu staršev in spremljevalcev ogledalo, kako poteka pouk na Osnovni šoli Antona Žnidaršiča, skupaj s svojimi vrstniki pa so oblikovali športni in kulturni program srečanja. Otroci iz socialno ogroženih družin iz ruske prestolnice in mesta Vladimir ter nadarjeni otroci iz moskovskega Kulturnega centra Vadkovskij so bili navdušeni nad gostoljubnostjo in prijaznostjo slovenskih gostiteljev.

Svojega zadovoljstva pa takrat ni skri-val niti častni konzul Ruske federacije v Sloveniji Matjaž Vuga, ki je otrokom zaupal, da smo vsi narodi ena velika družina. Takrat se je prvič porodila misel o tem, da bi tudi naši otroci odpotovali na

obisk v Rusijo in po skoraj dveh letih se je misel, na veliko veselje otrok, tudi udejanjila.

Po en otrok iz vsake od sedmih osnovnih šol se je v družbi ravnateljic mag. Karmen Šepec in Mirjam Vrh udeležil tega nepozabnega izleta v družbi petnajstih učencev iz Osnovne šole Bežigrad, njihove ravnateljice Maja Rakun Beber in spremljevalke ter profesorice ruskega jezika Mete Frank.

Z izletom je bila zelo zadovoljna tudi organizatorka in vodička gospa Tatjana Rupert, ki nam je zaupala, da je zanjo največja nagrada, ko otrokom zariše nasmeš na obraz in uspešno vzpostavi trden most prijateljstva med otroki dveh slovanskih narodov. ●

EKSKURZIJA V MOSKVO

V sredo, 10. oktobra, smo učenci osnovnih šol iz naše občine – Marko Čekada iz OŠ Jelšane, Špela Čekada iz OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, Kristijan Dodič iz OŠ Rudija Mahniča Pregarje, Manca Frank iz OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, Jaka Peruzin iz OŠ Podgora Kuteževo, Blaž Strle iz OŠ Toneta Tomšiča Knežak in Kaja Kinkela iz OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad – skupaj z ravnateljicama Karmen Šepcem in Mirjam Vrh ter z učenci OŠ Bežigrad iz Ljubljane odpotovali v glavno mesto Rusije – Moskvo.

V sredo, zgodaj zjutraj, smo prišli pred avtobusno postajališče pri OŠ Dragotina Ketteja, se poslovili od staršev in se s kombijem odpeljali na letališče Jožeta Pučnika Ljubljana. Tam smo se srečali z našimi ljubljanskimi sovrstniki in z gospemi Tatjano, Natalijo, Meto ter z gospo ravnateljico Majo. Skupaj smo se vkrcali na letalo. Takoj, ko smo prileteli v Rusijo, smo šli v središče Moskve na Rdeči trg. Vse je bilo tako veliko! Takoj sem se zaljubila v Moskvo. Po ogledu centra smo se odpravili do našega hotela Korston, kjer smo povečerjali in se odpravili spat.

Naslednji dan, v četrtek, smo obiskali tovarno čokolade. Že izven tovarne je tako omamno dišalo po vseh dobrotah. Zelo je bilo zanimivo poskušati nove okuse čokolad. Nam najljubša je bila tista s konjakom :). Ko smo končali z ogledom tovarne, smo si še sami izdelali svojo čokolado. Potem pa smo šli še v trgovino s čokolado, kjer je bila ogromna izbira čokolad in čokoladnih bonbonov vseh vrst. Res je bilo vse tako čokoladno in sladko. Kasneje smo si ogledali galerijo Tretjakov. Najbolj mi je ostala v spominu slika, ki jo je naslikal Vasilij Vasiljevič Verščagin z naslovom *Apoteza rata*. Naslikana je bila leta 1871. Na njej je vidna piramida iz lobanj. Zvečer smo se predvsem punce malo bolj uredile, saj smo šli na ogled Baleta Aelita v otroško gledališče in opero. Pred predstavo smo imeli tudi voden ogled vsega, kar se dogaja v za-

kulisju baleta. Pokazali so nam tudi lasulje, ki jih plesalci nosijo med nastopom in so zelo težke. Občudujem plesalce, ker tako odlično plešejo s takšno lasuljo na glavi. Nad vsem sem bila zelo navdušena.

V petek, 12. oktobra, smo šli polagat rože pred spomenik padlih vojakov v Kremelj in si pogledat okolico. Potem nas je čakalo presenečenje, saj smo si ogledali animacijo 4D poleta nad Moskvo. Bilo je fantastično. Kosilo smo imeli v največjem nakupovalnem centru za otroke v Moskvi, kjer smo imeli možnost tudi nakupovati. Zvečer smo si ogledali cirkuško predstavo, ki je trajala tri ure. Bila je odlična! Všeč so mi bili gimnastičarji, plesalke in akrobati, ki so tako spretno hodili po vrvi, izvajali vse možne akrobacije, plesali in nam jemali dih.

V soboto smo se odpravili na ogled kozmonavtskega muzeja. Bilo je kot v vesolju. Res smo si lahko predstavljali, da smo astronauti. Kosilo smo imeli na prestižni ladji, s katero smo pluli po reki Moskvi. Videli smo mesto še z drugega zornega kota. Vse je bilo tako veliko in bogato! Zvečer pa je sledil družabni večer z ruskimi otroki v našem hotelu. Mi smo jim izdali, katerih 5 besed smo se naučili v ruščini, nato pa smo jim zapeli pesem *Katjuša* – najprej v slovenskem jeziku, nato pa še v

ruščini. Ruski otroci pa so nam pripravili celoten koncert s petjem, plesom in recitalom. Po srečanju je sledila okusna pogostitev in disko zabava. Večer je bil nepozaben.

Na nedeljsko jutro smo se spakirali in se odpravili v veleblagovnico, kjer smo kupili še zadnja darilca in spominke. Prišel je čas, ko smo se morali posloviti od sončne Moskve. Odpravili smo se proti letališču, se vkrcali na letalo in že smo poleteli proti Sloveniji. Po prihodu na letališče smo se poslovili od učencev iz Bežigrada in se s kombijem odpeljali proti Ilirski Bistrici. Tam nas je pričakal gospod župan Emil Rojc in naši starši. Polni novih doživetij in veseli, ker smo stkali številna nova prijateljstva, smo se odpravili proti našim domovom. Takrat se nam je utrnila misel, s katero se vsi strinjamo: »*Povsod je lepo, ampak doma je najlepše.*«

Izlet je bil izjemen. Polna sem novih vtisov in doživetij. Res ne vem, če bom še kdaj v življenju imela možnost iti v Moskvo. Občudovala sem, kako je vse veliko – ogromne in bogate stavbe, ladje ter trgi. Pa stari del mesta, Kremelj in galerija, polna čudovitih slik. ●

Kaja Kinkela

IZ RUSIJE Z LJUBEZNIJO

RDEČI TRG

Prva postaja v ruski prestolnici je bil Rdeči trg. Najslavnejši trg se v ruščini imenuje *Krasnaja ploščad*, kar pomeni *Lepi trg*. V dolžino meri neverjetnih 695 metrov, širok je 130 metrov in je od leta 1991 uvrščen na UNESCOV seznam svetovne dediščine. Na trgu se nahaja Leninov mavzolej, kjer je shranjeno balzamirano truplo voditelja oktobrske revolucije. Na severu trga stoji državni zgodovinski muzej, na vzhodni strani se razprostira prestižna veleblagovnica GUM, na zahodni strani meji s Kremeljskim obzidjem, na južni strani pa se razprostira znamenita katedrala Vasilija Blaženega, ki je tudi najbolj priljubljen motiv za fotografiranje in poziranje za »selfije«.

TOVARNA ČOKOLADE

Že na dvorišču je omamno zadišalo po čokoladi in otroci so nestrpno pričakovali ogled priprave njihove najljubše sladice. Sprehajali smo se med sveže ulitimi tablicami čokolade in

kupčki pralin, ki so razvajale naše brbončice. Ogledali smo si izdelavo čokoladnih dobrot od začetnih ulitkov vse do zavijanja in skladiščenja dobrot. Za konec čokoladne avanture so otroci pridno izoblikovali svojo čokoladno sladico. Iz dveh pravokotnih vafjev so si izrezali figurico, ki so jo premazali s tekočo čokolado in okrasili z lešniki in mandeljni. Nato so jo dali v poseben hladilnik in ko se je strdila, si je vsak vzel svojo ter jo odnesel domov za spomin. Dan pa ne bi bil popoln, če preizkušenih dobrot ne bi smeli kupiti, zato smo se z veseljem podali med police raznovrstnih embalaž slastne ruske čokolade.

DRŽAVNA GALERIJA TRETJAKOV

Največje evropsko mesto je kulturno-zgodovinski center s številnimi muzeji in galerijami, kjer posebno mesto zaseda prav Tretjakovska galerija, ki je poimenovana po ljubitelju slikarstva, ki je ustvaril največjo zbirko umetniških del ruskih avtorjev. Zbirka muzeja obsega preko 130.000 umetniških slik in kipov. Pomembnejša dela ruske umetnosti nam je osebno predstavila direktorica galerije in nas popeljala po čudovitih sobanah, ki so jih krasila ogromna platna. Otroci so si lahko ogledali Ivanovov *Kristusov prihod k ljudem*, Vasnetsove *Bogatyr*s, Shishkinovo *Jutro v smrekovemu gozdu*, Surikovo *Boyarino Marozovo* in ostale velike umetniške stvaritve, ki opazovalcu jemljejo dih s svojo interpretacijo.

OTROŠKO MUZIKALNO GLEDALIŠČE N. I. SAC

Otroško gledališče je najlepše presenečenje za otroke in idealna priložnost za druženje celotne družine. Natalija Il'inična Sac je še v bivši Sovjetski zvezi ustanovila otroško gledališče, kjer uprizarjajo opero, balet in dramske igre. Najstarejše profesionalno gledališče na svetu gledalcem na ogled ponudi 30 predstav letno. Pred ogledom predstave smo si ogledali zadržje; vstopili pa smo tudi v garderobe in si v živo ogledali, kako poteka ličenje baletnikov in priprava kostumov za nastop. Pred začetkom predstave je občinstvo nagovorila ustanoviteljica hči, ki je med gosti še posebej pozdravila nas Slovence. Ko so se ugasnile luči in se je dvignila zavesa, smo se prepustili ruski baletni pravljici, ki jo je dočaral odličen baletni orkester.

GROB NEZNANEGA JUNAKA Z VEČNIM OGNJEM IN KREMELJ

Tretji dan obiska nas je doletela posebna čast. Kot bi bili del državniške delegacije, nam je ruski oficir omogočil dostop do spomenika, kjer smo položili cvetje in se poklonili vsem padlim ruskim vojakom. Nato smo se sprehodili mimo keramičnih kock, ki vsebujejo zemljo sovjetskih herojskih mest in že smo vstopili v 28 hektarjev veliko območje v samem osrčju Moskve, ki s svojo veličino jemlje dih. Na desni strani Kremlja se nahaja državna ustanova, kjer ima svoj sedež predsednik

Ruske federacije Vladimir Putin, mi pa smo se odpravili na ogled največjega zvona na svetu, ki tehta neverjetnih 200 ton. Ker se mu je odlomil 11 ton težak kos, zvon nikoli ni bil v uporabi in je svoje mesto dobil v Kremlju. Nedaleč stran smo si ogledali še 40-tonske top, ki je ena izmed najbolj priljubljenih turističnih znamenitosti za fotografiranje.

MEDIA CENTER ZARJAD'E

Nasproti prelepe katedrale Vasilija Blaženega stoji ogromen bel paviljon Media Centra. V moderno oblikovani stavbi nas je čakalo prvo presenečenje. Vse torbice, nahrbtnike, telefone in fotoaparate smo morali zakleniti v omarice in se nato podali v majhno dvorano, kjer so nam na video posnetku razložili, da nas čaka ogled Moskve iz drugačne perspektive. Čaka nas virtualni ogled vlemesta iz ptičje perspektive! Preselimo se v prostor, ki je podoben kinodvorani, si pripnemo pasove in že se dvigamo v nebo. Na ekranu se pojavljajo vse velike Moskovske znamenitosti in mi letimo! Občutek je resničen. Lebdimo nad samostani, cerkvami, nogometnimi stadioni, Bolšoj teatrom, Državno univerzo Lomonosova, dvorcem družine Šeremetjev »Kuskovo«, preletimo fontano in na obrazu občutimo vodno meglico. Resnično edinstveno doživetje 8-minutnega lebdenja nad Moskvjo je omogočilo čez 50 snemalnih ur v lepem vremenu. Da je bil občutek kar se da resničen, pa so posnetkom dodali še posebne učinke vetra, dima in vonja. Nepozabno!

OGLED CIRKUŠKE PREDSTAVE

Predstava *Epicenter sveta* zasedbe Velikega moskovskega državnega cirkusa je bila 3-urni spektakel, ki je navdušil vse prisotne. Predstava, ki je bila pripravljena za Svetovno nogometno prvenstvo 2018, ki se je odvijalo v Rusiji, je bila prepletena s komičnimi nastopi klovnov, ki so ponazarjali prigode navijačev različnih držav. Za glasbeno spremljavo skrbi velik glasbeni ansambel s priznano pevko Aliso Vox. Predstave odličnih akrobatov, žonglerjev, gimnastičarjev, umetnikov na trapezu, plesalcev in baletnikov so popestrili še nastopi živali. V areni smo videli opice, ki so hodile po palicah; medvede, ki so skupaj z akrobati hodili po vrvi; konje, ki so galopirali z akrobati na hrbtu. Najbolj odmevna točka večera pa je bil nastop osmih tigrov in dveh levov, ki jih je mojstrsko usmerjal krotilec. Vrhunec večera je bil častni krog s tigrom na povodcu zunaj zaščitene območja arene.

MUZEJ KOZMONAVTIKE

12. aprila 1961 je Jurij Gagarin kot 1. človek uspešno poletel v vesolje in Rusi ta dan obeležujejo kot dan kozmonavtov. Mi smo obiskali muzej, ki je posvečen »veličastnemu vesolju«, kjer nas je že na vhodu v muzej pozdravil ogromen spomenik, ki ponazarja lansiranje rakete. Notranjost muzeja je prava paša za oči, kjer si lahko obiskovalci ogledajo, kako se je razvijala vesoljska tehnologija in kako so se v minulih letih spreminjala vesoljska plovila. Na steni visijo fotografije vseh sovjetskih in ruskih astronautov, ki so se odpravili v vesolje.

Najbolj zanimiva pa je replika vesoljske postaje v merilu 1 : 1, kjer smo si lahko ogledali, kakšno je življenje ruskih kozmonavtov daleč od Zemlje. Ugotovili smo, da spijo v pokončnem položaju; ogledali smo si, kako izgleda njihova hrana in si v mislih pričarali sliko njihovega vsakdana. To ni bil obisk muzeja, temveč je bil obisk vesolja!

KRIŽARJENJE PO REKI MOSKVI IN ZAKLJUČNI VEČER Z RUSKIMI OTROKI

Dve uri dolga plovba jahte iz flote Radisson Royal nam je ponudila zanimiv pogled na moskovske znamenitosti. S hitrostjo 10 vozlov je luksuzna jahta rezala gladino in obiskovalcem dopuščala mirno razgledovanje vladne palače, olimpijskega stadiona Lužniki, Državne univerze Lomonosova, Kremlja in ostalih palač ter mostov. Zvečer je sledilo druženje z ruskimi otroki, ki so našim fantom in dekletom pripravili nepozaben večer glasbe, petja in zabave, ki je dokaz, da prijateljstvo ne pozna meja in da mladi na različnih koncih sveta najbolj uživajo v pristnih doživetjih in sklepanju novih prijateljskih vezi.

Za nepozabno doživetje Moskve se otroci iz vseh sedmih osnovnih šol v občini iskreno zahvaljujejo gospe Tatjani Rupert in gospe Nataliji Vuga, ki sta v sodelovanju z ruskim Centrom narodne pomoči Blagovest uspešno organizirali popotovanje v rusko prestolnico; zagotovili brezplačno izdelavo vizumov in nižjo ceno nočitve v hotelu.

Posebno zahvalo izrekajo bistriškemu županu gospodu Emilu Rojcu za izkazano razumevanje in Občini Ilirska Bistrica, ki je finančno podprla izlet v Rusijo. ●

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE »KJER PRETEKLOST SREČA PRIHODNOST«

Namen Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, bogastvu in kulturni raznolikosti. Letos smo na gradu Prem združili moči Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica, Turistično informacijski center (TIC) Ilirska Bistrica, Osnovna šola Jelšane in Društvo brkinskih sadjarjev.

V soboto, 6. oktobra, smo na Premu pričarali nadvse zanimivo popoldne, katerega rdeča nit je bil dokument, star 110 let. Leta 1908 je Josef Slossar iz Sabonj prejel dokument, imenovan *Izvidni razpregled za žganjarno*. Dokument hrani naslednica Kusove kmetije, Elvira Miše, rojena Šlozel. V listini so – poleg podatkov gospodarja – navedeni tudi prostori, ki so bili namenjeni izdelovanju žganja in naprave za pridelovanje; v tem primeru 36-litrski brkinski kotel. Omenjena listina je – poleg Brkinov in žganjekuhe – vodila k pridobitvi novih turističnih produktov, ki so namenjeni tako domačim kot tujim obiskovalcem Brkinov. Ob tej priložnosti je nastala in bila predstavljena posebna polnitev slivovca iz Brkinov, priložnostni kozarček in razglednica z osebno znamko. Vse tri nove produkte je mogoče kupiti v *TIC Ilirska Bistrica* in *TIC grad Prem*.

Sam dogodek je popestrila razstava izdelkov na temo jeseni in žganjekuhe otrok *Osnovne šole in vrtca Jelšane*, veliko zanimivega o žganjekuhi in brkinskem kotlu pa nam je na samem dogodku zaupal tudi Matjaž Miše, predsednik *Društva brkinskih sadjarjev*. ●

Mateja Kakež (PMK)

DESETA BUČJADA JE ZA NAMI

Buča prednjači med ostalimi poljščinami po hranilni vrednosti in prehranskem pomenu. Ima šestkrat več pektinskih snovi kot jabolko in drobnjak, zato jo radi uporabimo pri pripravi marmelad. Bučno meso je bogato z vitaminom A, vsebuje vitamine C, E in B6 ter kalijevo sol in železo, zato ne čudi niti ne gre za naključje, da je pogosta na naših jedilnikih, naj si bo kot glavna jed, prikuha ali sladica. Že od nekdaj je bila prisotna tudi v skromnem brkinskem jedilniku, zato so se pred desetimi leti v harijskem KETŠD Alojzij Mihelčič odločili, da ji namenijo prav posebno prireditev.

Uvodoma je o prireditvi, ki že tradicionalno poteka pod naslovom *Dobrodošli pri nas*, tokrat v znamenju »likofa« in »forjstu«, voditeljica programa, Helena Strle, povedala takole: »Naša obveščevalna služba Kavran, ki vas budno spremlja, je izbrskala sporočilo KETŠD Alojzij Mihelčič Harije, da že desetič zapored vabi na Bučjado, ki bo tokrat v znamenju »likofa« in »forjstu«. Kolegica slavistka, ki je večča slovenščine, saj je navsezadnje lektorirala celo arbitražni sporazum, je priskočila na pomoč in poskušala razvozlati, kaj naj bi navedeni besedi pomenili, a je zaman brskala po Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Boljše so se izkazali tajni agenti Kavre, ki so ugotovili, da je »likof« povezan z zaključkom poljskih del. V harijskem primeru, s pobiranjem buč. Te naj bi že v preteklosti popestrile sicer zelo enoličen jedilnik skromnega kmečkega prebivalstva. Skupaj s krompirjem so iz njih pripravljali odlično jed, s čudnim imenom »ždruc«, ki pa – ne glede na ime – vedno tekne in je sila okusna.«

V Sloveniji poznamo več vrst buč, različnih oblik in barv. Med njimi prednjačijo

oranžni odenki. Mešanica rdeče in rumene barve, ki združuje fizično energijo po rdeči in radost po rumeni barvi. Za oranžno barvo velja, da je optimistična in očarljiva. Prinaša spontanost, pozitiven pogled na življenje in je zelo prikladen okras v jesenskem času, ko sončni žarki počasi izgubljajo svojo moč.

Tako buča kot krompir sta prišla iz Amerike v Evropo v 16. stoletju. Na Slovenskem smo se s krompirjem prvič srečali v času habsburške monarhije, ko je vladala cesarica Marija Terezija. Z njim je želela izboljšati prehrano prebivalstva in odpraviti lakoto, zato prav nič čudnega, da se je tudi njeno veličanstvo udeležilo letošnje desete Bučjade v Harijah. Seveda pa tak obisk ni kar tako. Helena Strle je obiskovalce že pred njenim prihodom učila priklonov in drugih manir: »Veste, ona ni kar tako. Imela je 16 otrok in vladala je polovici Evrope. Je vse popisala, katastre »uštimala«, otroke v šole spravila, pa revščino in umazanijo odpravljala. Ne moreš verjeti! Zraven pa še nove trende uvajala! Recimo krompir, ki so ga do leta 1767 imeli za rožo. Vsem okrajnim glavarstvom

je poslala okrožnico, da morajo kmetje saditi in jesti to rožo. Zraven pa razdelila še brezplačen semenski krompir in navodila za pridelavo. Seveda Slovenci ne bi bili Slovenci, če se zadeve ne bi lotili po svoje, zato so čez dan pridno sadili krompir, ponoči pa ga še hitreje kopali, da si ne bi uničili njiv s to škodljivo nadlogo. A Marija je bila vztrajna ženska in tako imamo danes praznike krompirja, pripravljamo ga na nešteto načinov in tudi »horijski ždruc« ni imun na to »divjo rožo.«

Verjeli ali ne, njeno visočanstvo je prišlo točno ob napovedanem času, in sicer s soprogom Francom Stefanom Lotarinškim, z najmlajšo hčerko, ministrom Gregorjem, v spremstvu dvornih dam in že nekoliko besnega Brdavsa. Njeno veličanstvo ni bilo najbolj zadovoljno z izvajanjem zaukazanih reform, saj se je med tem časom Terezijanski kataster močno pomešal, v naravi pa zaradi zaraščenoosti ni več razpoznaven. Čudila jo je tudi zaprtost ljudske šole in zdajšnja imena otrok – sama je rodila 16 otrok in med 11 deklet se jih je kar 10 imenovalo Marija. Seveda je »njihovo gnado« (z)motilo še

marsikaj, medtem ko so za dobro voljo Marije Terezije zaslužni predvsem mlada nadobudna pevka Hana Fatur, ki ji je pripravila prisrčen sprejem, dobra letina krompirja, novodobna pridobitev, pralni stroj iz leta 1958, katerega uporabo je demonstriral Primož Rojc iz KD *Grad Dolnji Zemon*, in pa seveda ogromne buče, ki jih – po novem – Harijci tržijo s pomočjo Melanije Trump v ZDA.

Veličanstvo je skušalo dvigniti davke, a se je kmečki življaj uspešno branil, tako da je vse skupaj ostalo le pri nameri. Ja, res je, cesarici diplomatskih sposobnosti ni primanjkovalo, tudi Brdavska je omehčala – z možnostjo najmlajše hčerke je rešila habsburško cesarstvo.

Ko se je dan prevešal v večer in je že nekoliko zazeblu po kosteh, so se na prizorišču pojavili Butalci oz. članice skupine *Zaščitnice slovenske dediščine*, ki deluje v okviru KPD Bazovica na Reki. Uprizorile so predstavo *Butalci grejo po vino na Hrvaško* in z njo požele bučen aplavz. Predstava je nastala kot projekt v okviru izvajanja dopolnilnega pouka slovenščine

na Reki, in sicer pod mentorstvom prof. Dragice Motik. To pa ni njihova edina predstava, saj so pred tem, s pomočjo že prej omenjene mentorice, postavile na oder: *Življenje P. Trubarja, J. Plečnika, F. Prešerna, S. Gregorčiča*, legendo *Ajdovske deklice* in igro *Čarovnice*. S tradicionalnimi jedmi so že trikrat sodelovale na kulturnem sejmu v okviru projekta *Reka – Evropska prestolnica kulture 2020*, najbolj pa so ponosne na projekt *Znani Slovenci*, v katerem so predstavile Slovence, po katerih so poimenovane ulice na Reki.

Predno so vajeti prireditve v roke vzeli člani ansambla *Trio Turn*, so se organizatorji programa za desetletno sodelovanje zahvalili kmetovalcu Alojzu Volku – Mhčinu iz Zarečice – ki je tudi v času najbolj neugodnih razmer za pridelavo buč, poskrbel, da harijska *Bučjada* brez debelih buč ni bila nikoli. Letos je pridelal še posebej debele buče in najbolj okusno zelje doslej, kar ni naključje, saj ravno v letošnjem letu »Mhčinova zeljarna« praznuje 60 let. Pridelal je še marsikaj in če si (za)želite pristnega, domačega,

je Zarečica 11a pravi naslov. Priznanje je prejela tudi pobudnica prireditve, to je Nataša Frank, ki v letošnjem letu niza uspeh za uspehom. Nedavno je v sklopu projekta *Inovativna Postojna 2018* med osmimi finalisti prejela nagrado za najidejo za didaktično orodje in pravljico *Mišek Bambi*, ki je bila pred tem že večkrat pohvaljena in nagrajena. Priznanje za trud pri ureditvi okolice in skrb za organizacijo »robot« je prejel domačin Ciril Jelerčič, priznanje za najbolj domiselne ideje pri okraševanju vasi pa domačinka Antonija Poklar. Priznanje za najpodmladek je romalo v roke članici društva Hani Fatur, devetošolki iz Knežaka, ki skrbno neguje pevski dar in se s pevskim znanjem spopriema že v drugi operni predstavi. Seveda organizatorji niso pozabili na gostje iz sosednje države Hrvaške, članice KPD Bazovica iz Reke, in voditeljico programa – gonilno silo, kjerkoli se pojavi – Heleno Strle. ●

Alenka Penko,
KETŠD Alojz Mihelčič Harije

Lista svetnic in svetnikov SD za Občinski svet Občine Ilirska Bistrica

10

1. Borut ROJC
2. Sonja ČOŠIČ
3. Igor JANIČIJEVIČ
4. Lilijana VALENČIČ
5. Stanislav ZVER
6. Jadranka ZUCCONI
7. Marjan TAVČAR
8. Karmen LIČAN
9. Branko UJČIČ
10. Ana JEVŠNIK
11. Rok JURIČ
12. Adrijana GRLJ
13. Milivoj KALUŽA
14. Bernarda DODIČ
15. Renato ŠIRCELJ
16. Jožica KALUŽA
17. Vojko JENKO
18. Emir MUHIČ
19. Radoška KONESTABO
20. Dušan STANČEV
21. Ingrid JELENIČ
22. Denis KASTELIC
23. Dragica KASTELIC BOŠTJANČIČ

SD

#SlovenijaEnakihMožnosti

Emil
Rojc

3

Vaša podpora moji kandidaturi za župana in ekipi svetnic in svetnikov SD na letošnjih lokalnih volitvah je jamstvo za nadaljevanje preizkušene občinske politike za razvoj v dobrobit ljudi.

Naročnik:
Socialni demokrati
Levstikova ul. 15
1000 Ljubljana

Brezplačno oglasno sporočilo

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

ŽE PETI »FIRE COMBAT« V ILIRSKI BISTRICI

Že peto leto zapored je Gasilska zveza Ilirska Bistrica organizirala gasilsko športno tekmovanje »Fire Combat Ilirska Bistrica 2018«, ki je potekalo v Športnem parku Nade Žagar. Na tekmovanju so se pomerili najboljše pripravljene operativni gasilci in gasilke ter gasilci iz Slovenije in Hrvaške.

Tekmo-
vanje je
znano kot
eno izmed bolj
psihološko-fizično napor-
nih, saj morata tekmovalca,

ki sta v popolni gasilski opremi z izolirnim dihalnim aparatom, ki skupaj tehta okoli 30 kg, premagati poligon, sestavljen iz različnih ovir, pri tem pa vsi stremijo k čim boljšim časom. Tekmovalci morajo pokazati veliko gasilskega in tehničnega znanja, saj se morajo z vrveno tehniko spustiti s 6 metrov visokega stolpa; prenesti lutko, ki tehta 75 kg mrtve teže, in povleči B cevovod.

Na poligonu, ki je bil prirejen za otroke, a zato ni bil nič manj zahteven, se je pomerilo 48 ekip iz GZ Ilirska Bistrica, GZ Postojna in OGZ Koper. Otroci so se preizkusili v štirih različnih kategorijah, in sicer mlajši pionirji, starejši pionirji, mladinci in pripravniki. Težavnost vaj je bila prilagojena posameznim kategorijam. V kategoriji mlajših pionirjev je tretje mesto pripadlo ekipi iz PGD Podgora-Podgraje, drugo mesto PGD Knežak in prvo mesto PGD Podgrad. V kategoriji starejših pionirjev je tretje mesto osvojila dvojica iz PGD Podgrad, drugo dvojica iz PGD Knežak, najhitrejša v svoji kategoriji pa je bila dvojica iz PGD Podgrad. Med mladinci je tretje mesto zasedla dvojica iz PGD Pivka, drugo in prvo pa dvojica iz PGD Hruševje. V kategoriji pripravnikov je tretje mesto zasedla dvojica iz PGD Podgora-Podgraje, drugo mesto dvojica iz PGD Hrvatini, prvo pa dvojica iz PGD Postojna.

Po končanem otroškem delu se je tekmovanje preselilo na poligon za odrasle. Med navijanjem so otroci ugotovili, da njihov poligon prav nič ne zaostaja za poligonom velikih, le ovire so nekoliko večje.

Med odraslimi se je pomerilo 22 dvojic iz Slovenije in Hrvaške v kategorijah: člani do 30 let, člani nad 30 let, mešani pari in ženski pari ter 5 ekip četveric. V kategoriji do 30 let je tretje mesto dosegla ekipa Domžalska panterja v sestavi Žiga Štifter in Grega Cotman iz PDG Žeje- Sv. Trojica in PGD Domžale-mesto, druga je bila ekipa Špric tim v sestavi Martin Pirih in Jaka Fidel iz PGD Ilirska Bistrica, prva pa ekipa Postojna 1 v sestavi Rok Muhič in Anže Čigon iz PGD Postojna. V kategoriji nad 30 let je tretje mesto zasedla dvojica Kras 1 v sestavi Tomislav Hosi in Igor Smajila iz DVD Kras Šapjane. Najhitrejši čas proge je postavila ekipa Postojna 2 v sestavi Andrej Tratnik in Anže Čigon, ki je zaradi kazenskih točk zasedla drugo mesto, prvo mesto pa je osvojila ekipa Videž v sestavi Damjan Selinšek in Boštjan Vehovar iz PGD Videž. V kategoriji mešanih dvojic sta tretje mesto zasedla Luka

Tratnik iz PGD Postojna in Špela Bele iz PDG Hruševje, drugo mesto je zasedla dvojica Hiti počasi v sestavi Boštjan Vehovar in Katarina Vehovar iz PGD Videž, najboljša pa je bila ekipa Petra in Anže v sestavi Anže Mužan iz PGD Hrušica in Petra Razinger iz PGD Rateče-Planica. V kategoriji ženskih dvojic se je opogumila samo ena ekipa, in sicer Štajersko-primorska naveza v sestavi Katarina Vehovar iz PGD Videž in Špela Bele iz PGD Hruševje.

Za popestritev tekmovanja smo tudi letos pripravili nastop četvercev. Tretje mesto je osvojila četverica iz PGD Ilirska Bistrica v sestavi Klemen Škrab, Miha Frank, Miha Fajdiga, Marko Kresevič. Drugo mesto je zasedel četverec iz PGD Knežak in PGD Podgora-Podgraje v sestavi Janez Kastelic, Erik Delost, David Boštjančič, Stanko Fabec. Najhitrejši pa so bili gasilci iz PGD Postojna in PGD Videž v sestavi Anže Čigon, Rok Muhič, Boštjan Vehovar, Damjan Selinšek.

Kljub slabi vremenski napovedi smo organizatorji verjeli, da bo vreme na naši strani in lahko rečemo, da je bilo tako skoraj do konca tekmovanja. V drugem delu tekmovanja nas je spremljal dež, za katerega lahko rečemo, da je ekipe dodatno motiviral, saj so v drugem delu pokazale najboljše nastope; padali pa so najboljši časi.

Organizatorji se zahvaljujemo vsem prostovoljcem, ki so sodelovali pri izvedbi tekmovanja, Občini Ilirska Bistrica, vsem sponzorjem in donatorjem, različnim službam, ki so na prireditvi skrbale za varnost udeležencev in gledalcev, gledalcem za podporo in tekmovalcem, da so se udeležili tekmovanja ter pokazali svoje znanje in spretnosti kljub slabemu vremenu. ●

Petra Jaksetič

GASILSKI POSVET

Letošnji »Posvet članic gasilk obalno-kraške regije 2018« je na zadnjo septembrsko soboto potekal v Knežaku. Dogodek je potekal pod okriljem Gasilske zveze Ilirska Bistrica. V organizacijo so bila vključena tudi vsa zvezna prostovoljna gasilska društva: PGD Knežak, PGD Koritnice, PGD Ilirska Bistrica, PGD Podgrad, PGD Vrbovo, PGD Podgora-Podgaje in PGD Jelšane.

Posvet so s pozdravnimi nagovori pričeli tovariša in tovarišica iz vodstva naše zveze – poveljnik Marko Adamič, predsednik Miran Gregorič in predsednica članic v naši regiji Tanja Gregorič. V imenu gostujoče GZ nas je nagovoril predsednik – tovariš Rado Fabec – dobrodošlico pa nam je zaželela tudi predsednica domačega PGD – tovarišica Barbara Tomšič Delost.

Naš posvet je bil razdeljen v tri sklope. V prvem smo prisluhnile dvema predavanjema. Izkušnje, probleme in prednosti pred dobrim letom vzpostavljenega sistema prvih posredovalcev v Občini Ilirska Bistrica nam je predstavil Matej Celin – poklicni reševalec in mentor prvim posredovalcem iz ZD Ilirska Bistrica. Zanimivo predavanje je »odprlo« kar nekaj vprašanj in spodbudilo živahno razpravo. Podanih je bilo tudi nekaj predlogov, ki naj bi v prihodnosti pripomogli k še boljši organizaciji, uspešnim posredovanjem in varnosti prvih posredovalcev. Potek dogodkov in izkušnje z nadaljše intevencije domačega

PGD Knežak na temi *Žled in Poplave v letu 2017* nam je v drugem predavanju na slikovit in zanimiv način predstavil tovariš Tadej Slavec.

Posvet smo nadaljevale na terenu, kjer so nam naše operativke prikazale vajo gašenja požara v naravi. Potek akcije je strokovno in doživeto komentiral poveljnik GZ – tovariš Janez Kastelic. Po vaji so nas člani gasilci pogostili z odličnim golažem z njoki. Tokrat gredo zasluge in zahvale za odličen obed v PGD Vrbovo.

Sledil je še turistično-rekreativni del posveta. Tovariš Vojko Mihelj – član PGD Knežak – je gasilke v čudovitem jesenskem vremenu popeljal do gradu Kalec, kjer smo imele kratek kulturni program ob 200-letnici rojstva Miroslava Vilharja. Deklamacije, pesmi in program smo oblikovale domače gasilke in gasilci. S pesnikom in narodnim buditeljem ima naša GZ še eno vez, saj je njen sedež prav na Vilharjevi ulici 19 v Ilirski Bistrici.

Posvet smo zaključile pod mogočnimi lipami in kostanji ob gradu Kalec. Vsaki od sodelujočih zvez smo članice in člani PGD Knežak, ki se zavedamo pomena dreves in jih globoko cenimo, podarili sadiko hrasta (po domače cera), ki uspeva na območju celotne regije. Želimo si, da bi se sadike dobro prijele in da bi se v naslednjih desetletjih v njegovi senci družili naši bodoči rodovi gasilk in gasilcev.

Skozi ves dan nas je spremljalo veliko dobre volje, pozitivne energije in pripravljenosti na sodelovanje. Vsa društva so bila tako ali drugače vpeta v logistiko in organizacijo. Velja poudariti aktivno prepletenost med vsemi generacijami – od otrok do veteranov in veterank.

Lepo nam je bilo in vsakemu posebej smo hvaležni za doprinos k uspešnosti posveta. Drugo leto se vidimo v Sežani!

Z gasilskim pozdravom – na pomoč! ●

Jolanda Slavec, GZ Ilirska Bistrica

SREBRNO PRIZNANJE ZA SPOT SVETOVANJE PNR

V letošnjem letu je bilo na nivoju Slovenije vzpostavljenih 12 regijskih Slovenskih poslovnih točk. Gre za celovit sistem brezplačnih podpornih storitev države za poslovne subjekte – projekt, ki ga izvajajo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za javno upravo in Javna agencija SPIRIT Slovenije. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropski sklad za regionalni razvoj.

Gre za štiri stopnje novega nacionalnega sistema SPOT (*Slovenska poslovna točka*), in sicer *SPOT.gov.si*, ki je osrednji državni portal za potencialne podjetnike, podjetja in druge poslovne subjekte ter predstavlja uradno spletno stran sistema SPOT; *SPOT Registracija-prevzem nalog e-Vem*, kjer lahko uporabnik s pomočjo svetovalca hitro in enostavno odpre podjetje in opravi druge postopke v zvezi z ustanovitvijo in registracijo podjetja; *SPOT Svetovanje*, v okviru katerega se nudi obsežen nabor strokovnih in podpornih storitev, namenjenih potencialnim in obstoječim podjetnikom ter podjetjem za dvig podjetniške aktivnosti in pomoč v različnih fazah podjetniške poti, ter *SPOT Global*, ki povezuje in koordinira vse ravni sistema in izvaja obogaten nabor storitev s področja internacionalizacije in tujih investicij. Glavna naloga je pomoč večjemu številu domačim in tujim investitorjem.

Od letošnjega 1. marca dalje deluje *SPOT Svetovanje Primorsko-notranjske regije*, ki pokriva območje občin Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, Cerknica, Loška dolina in Bloke. Sooblikujejo ga konzorcijski partnerji *NEC Cerknica* in *območni obrtno-podjetniški zbornici Ilirska Bistrica*

in *Cerknica*. Sedež SPOT PNR je v Ilirski Bistrici na Bazoviški cesti 13, v prostorih *Območne obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica*. Svetovanje se izvaja na sedežu SPOT PNR, po dogovoru pa tudi na terenu ali v prostoru konzorcijskih partnerjev.

Poleg nalog s področja svetovanja, registracije in drugih nalog, ki smo jih predhodno že opravljali v okviru projekta *e-Vem*, se v letošnjem letu lahko pohvalimo z izvedbo številnih dobro obiskanih brezplačnih delavnic in daljših izobraževanj. Brezplačne delavnice organiziramo za že delujoče podjetnike oziroma podjetja, potencialne podjetnike ter šolarje in dijake. Vse so zelo dobro obiskane. Na naše še neizvedene brezplačne delavnice ste lepo vabljeni tudi bralci, in sicer 25. 10. na delavnico z naslovom *Javno nastopanje in komuniciranje*, 14. 11. na delavnico *Optimizacija dobička in priprave na davčni obračun*, v tem letu in 7. 2. 2019 pa se lahko udeležite delavnice *Davčni obračun za leto 2019*.

V sklopu gospodarskih forumov Primorsko-notranjske regije, ki jih organiziramo v sodelovanju z GZS OZ Postojna, smo meseca septembra gostili dr. Huberta Koslerja, direktorja Yaskawe Slovenija in Yaskawe Ristro, meseca oktobra pa Igorja Akrapoviča, ki je bil že od otroštva zaljubljen v motocikle, nato pa v začetku 90. let v Ivančni Gorici ustanovil podjetje za izdelavo izpušnih sistemov za tekmovalne motocikle. Če ste zamudili omenjena, potem le ne spreglejte *gospodarskega foruma* 22. 11. 2018, na katerem bo Marjana Grčman, novinarka RTV Slovenije, vodila pogovor z dr. Markom Pleškom, fizikom in podjetnikom, ki je s

podjetjem Cosylab, kjer je direktor in solastnik, manj kot v desetletju prevzel vodilno vlogo v svetu razvoja programske opreme za krmilne sisteme jedrskih pospeševalnikov, radio-teleskopov in drugih fizikalnih naprav.

V drugi polovici letošnjega septembra smo se predstavniki podpornega okolja Primorsko-notranjske regije zbrali na tretjem letnem srečanju v Postojni. Namen dogodka je bil, da se posameznikom, ki delujejo v podpornem okolju, v prvem delu predstavi primere in osebne izkušnje podpornih okolij iz drugih regij, v drugem delu pa se s pomočjo moderatorke zasnuje skupne korake v prihodnjem letu.

Svetovalci SPOT PNR smo sodelovali tudi na letošnjem 51. Mednarodnem obrtno-podjetniškem sejmu v Celju, kjer se je uspešno predstavil nov nacionalni sistem SPOT. Obiskali smo vsa regijska podjetja, ki so se predstavila na sejmu in sklenili vrsto uspešnih dogovorov o nadaljnjem sodelovanju, predvsem z akterji podpornega okolja iz Slovenije, zamejstva in drugih držav nekdanje države Jugoslavije ter članic EU.

V javnem nastopanju sta zelo pomembni besedna in nebesedna komunikacija, ki se delita na tri elemente: 55 % celotnega našega nastopa predstavlja vizualnost, 38 % avditivnost, le 7 % pa ostane sporočilo. Letošnjega 20. septembra se je na zaključni prireditvi v Ljubljani, ki je potekala pod naslovom *Dobra komunikacija odpira obzorja*, predstavilo 12 slovenskih SPOT točk, vsaka na svoj izviren in enkraten način.

Rdeča nit predstavitve SPOT Primorsko-notranjske regije je bil ljudski junak Martin Krpan. Nekako takole gre: »Danes v deželi Martina Krpana ne torovimo več angleške soli s kobilico iz Trsta. Po cestah prevažajo novodobni furmani z vozili, ki premorejo motorje EUR VI. Teh je

v strukturi naših svetovancev največ, saj si brez slednjih gospodarstva ni mogoče predstavljati. Z vstopom v EU se je področje tovorjenja razširilo, s tem pa odprlo nove probleme in vprašanja. Pa ne le pri tovorjenju, tudi na drugih področjih dela in življenja, kajti stoletne povezave naravnega zaledja Reke in sosednje Kastavščine, ki so bile po

letu 1991 sicer za kratek čas prekinjene, so močno zaznamovale naše kraje. »

Naša predstavnika, Gordana Fatur in Tomaž Stojanović, sta se s predstavitvijo SPOT točke Primorsko-notranske regije uvrstila na drugo mesto in v Ilirsko Bistrico prinesla srebrno priznanje.

Alenka Penko, SPOT Svetovanje PNR, OOO Ilirska Bistrica

Operacija je sofinancirana s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija. ●

18. SREČANJE GASILSKIH VETERANOV IN VETERANK GZ ILIRSKA BISTRICA

Gasilska zveza Ilirska Bistrica je skupaj v sodelovanju s PGD Ilirska Bistrica letos izpeljala 18. Srečanje gasilskih veteranov in veterank.

Srečanje naj bil letos potekalo na Črnihi njivah nad Ilirsko Bistrico, vendar je bilo zaradi slabega vremena izpeljano v prostorih PGD Ilirska Bistrica v soboto, 25.

avgusta. Kot vsako leto se je srečanja tudi letos udeležilo preko 90 gasilskih veteranov od letnika 1955 in veterank od letnika 1963 iz naše GZ Ilirska Bistrica.

Kljub dežju je srečanje potekalo nemoteno po že tradicionalno zastavljenem programu. Zbor vseh udeležencev, pozdrav predsednika GZ Ilirska Bistrica in pozdrav predsednika gostujočega PGD, malica, različne športne igre in prijetno druženje ter obujanje spominov. Ob zaključku prijetnega druženja so vsi udeleženci srečanja prejeli spominke.

Gasilska zveza Ilirska Bistrica se za vso pomoč in podporo zahvaljuje PGD Ilirska Bistrica in Občini Ilirska Bistrica. ●

GZ Ilirska Bistrica

“Bratje, naša pomlad gre iz tal,
bistra ko burja, močna ko val ...“
- Rudolf Maister -

Spoštovane občanke in občani!

Občinski odbor Slovenske demokratske stranke Ilirska Bistrica vas vabi, da se v nedeljo, 18. novembra 2018, udeležite volitev in svoj glas namenite:

- varnosti
- priložnostim za mlade
- skrbi za starejše
- kvaliteti bivanja
- ohranjanju slovenskih vrednot
- hitrejšemu razvoju gospodarstva, turizma, športa in kulture ter
- ohranjanju zdravega okolja

Kandidat SDS za župana v Ilirski Bistrici je univ. dipl. ekonomist **ROBERT ŠIRCELJ (4)**

Lista kandidatov SDS za Občinski svet Ilirska Bistrica **(6)**

Predstavitev kandidata za župana in liste ter programa OO SDS Ilirska Bistrica najdete na povezavah:
<https://www.facebook.com/robert.sircelj.9>
<https://www.facebook.com/sds.bistrc/>

lista
ZA Aleša Zidarja
župana

Poslušam.
Skupaj najdemo
rešitve.

Za Listo
obkrožite št.

Naročnik: Aleš Zidar, Rožmanova 27, 6250 Ilirska Bistrica

Aleš Zidar

Vaš kandidat za župana

Za župana
obkrožite št.

www.aleszidar.si

za.zazupana@gmail.com

[@zidarales](https://www.facebook.com/zidarales)

BISTRIŠKI SEDEMDESETLETNIKI NA TRADICIONALNEM SREČANJU GENERACIJE 1948

V soboto, 6. oktobra, je bilo na turistični kmetiji Jenezinovich na Ratečevem Brdu kljub slabemu vremenu živahno kot že dolgo ne. Iz Ilirske Bistrice, iz okoliških vasi in tudi iz oddaljenih krajev so se pripeljali številni mladeniči in mladenke pri sedemdesetih, torej tisti, ki so ali pa še bodo v letošnjem letu dopolnili sedemdeset let. Ta poseben običaj prijateljskih srečanj generacij menda poznajo samo na Bistriškem.

Tradicionalno srečanje generacije 1948 je bilo že tretje srečanje nekdanjih sošolcev, sodelavcev, skratka prijateljev, ki so se tistega leta rodili, tu hodili v šolo ali živeli oz. še živijo v občini Ilirska Bistrica. Mimogrede, naše prvo srečanje se je zgodilo ob 50-letnici na Mašunu, drugo ob 60-letnici na Ratečevem Brdu in prav tu še naše tretje. Pa še ena zanimivost: Tudi gospodar pri Jenezinovich, Anton Česnik, je naš letnik.

Po prihodu na mesto srečanja smo se pozdravljali in objemali, se prepoznavali, z nekaterimi se videli prvič, druge smo videli po dolгих letih. Vsem je obraz krasil nasmeh in vsem so od veselja žarele oči. Zahtevno organizacijo prireditve je prevzel organizacijski odbor dvanajstih prostovoljcev oz. prostovoljk, se-

stavljen tako, da so pokrivali vse predele naše občine, od koder so naši slavljenici: od Brkinov s Podgradom in Pregarjami, Podgore oz. porečja reke Reke s Kuteževim, Zabičami in obmejnimi vasmimi na jugu, do vasi na planotah proti Pivki in Snežniku (Šembije, Knežak, Bač) ter seveda tudi samo mesto Ilirska Bistrica z okolico. Na podlagi seznamov iz preteklih let, spiskov učencev in uradnih podatkov so zbrali več kot 200 naslovov in jih z ličnim vabilom s fotografijo slavnostno razposlali po vsej občini in v mnoge kraje po Sloveniji, celo v tujino.

Po prvih stikih in pozdravih ter evidentiranju prihajajočih smo veselo ugotovili, da se nas je zbralo res lepo število. Sledilo je fotografiranje na prostem, ki pa je zaradi dežja potekalo pod streho

terase gostišča. Kljub slabemu vremenu, ki pa ni moglo pregnati naše dobre volje, smo se končno razvrstili (bolje stisnili) na zunanji terasi. Fotografinja Mateja Maraž (iz Foto ateljeja Maraž) nas je na koncu uspela vse spraviti skupaj in napraviti lepo spominsko fotografijo.

Zbranim je nato spregovorila Janja Ternovec, ki je v uvodnem nagovoru pozdravila vse prisotne in poudarila zadovoljstvo nad tako velikim številom odzvanjanih na vabilo, saj nas je prišlo kar 86 Bistričanov rojstnega letnika 1948. Da, to je bil dokaz naše velike želje po ponovnem srečanju s sošolci, sodelavci in prijatelji, po izmenjavi življenjskih zgodb in obujanju tako mladostnih kot tudi kasnejših spominov. Glavni organizatorici smo se na koncu zahvalili s šopkom cvetja, zahvalili pa smo se tudi celotnemu organizacijskemu odboru, ki je prostovoljno opravil veliko in odgovorno delo. Posebna zahvala pa je bila namenjena tudi gostitelju – družini Česnik s Turistične kmetije Jenezinovi.

Mirjam Derenčin je v vsebinsko zelo bogatem govoru obudila spomin na čas, ki smo ga kot generacija preživljali skupaj, na značilnosti minulega 70-letnega obdobja, saj smo živeli v dveh stoletjih in celo dveh tisočletjih! Obeležila je tiste dogodke v svetu in pri nas, ki so oblikovali naš čas, omenila glavne mejnike dogajanja – političnega, gospodarskega, tehnološkega, kulturnega ipd. Spomnila

nas je, da je bila naša mladost – navkljub skromnemu življenju – lepa in nepozabna, saj smo bili vendar mladi. Pridala je tudi, da smo tisti, rojeni leta 1948, najbolj številčna generacija, predstavniki povojnega baby-booma, in da smo tudi dobra in optimistična generacija, kar navsezadnje kaže že naša množična prisotnost na tem srečanju. Ob vsem pa smo se s spoštljivostjo spomnili tudi na tiste naše sošolce in prijatelje, ki jih ni več med nami, ter se z minuto molka poklonili njihovemu spominu.

Da gre kljub minevanju življenje naprej, da je lepo in da se

Srečanje generacije 1948

Ratečevo Brdo, 06. 10. 2018

Foto: Mateja Maraž, Foto atelje Maraž

ga moramo zavedati in veseliti, je v pesmi *Veselite do življenja* občuteno zapisal znani slovenski pesnik Ervin Fritz; njegovo pesem *Veselite do življenja* je z veliko mero občutka prebrala Vesna Tomc Lamut, nekdanja Bistričanka in velika ljubiteljica kraja svoje mladosti.

Čisto za konec svečanega dela našega srečanja pa je Jože Valenčič spomnil

še, da ilirskobistriška občina letos obeleži pomembno obletnico enega od najpomembnejših rojakov, to je 200-letnica rojstva slovenskega pesnika, dramatika, glasbenika in politika Miroslava Vilharja, doma z gradu Kalc pri Zagorju. Povabil je prisotne, naj ob glasbi harmonikarja Marjana Franka skupaj nazdravimo z znano Vilharjevo napitnico:

Pijmo ga, pijmo, dokler živimo, saj ne dobimo kaplje ga tam. Le ga nalijmo, le ga zvrnimo poln bokal!

Druženje generacije 1948 se je nato nadaljevalo v pozen večer, želja vseh pa je, da se – v kar največjem številu – spet vidimo čez deset let! ●

Vesna Tomc Lamut

1. Vlado Hrvatin, Župančičeva 4, 6250 Ilirska Bistrica
2. Alma Iskra, Jelšane 9a, 6254 Jelšane
3. Milan Uljan, Sušak 1, 6254 Jelšane
4. Nataša Dekleva Mahne, Zabiče 30 d, 6250 Ilirska Bistrica
5. Ivan Simčič, Sušak 25, 6254 Jelšane
6. Teja Rutar, Vrbovo 57, 6250 Ilirska Bistrica
7. Zlatan Kovačević, Rozmanova 24 g, 6250 Ilirska Bistrica
8. Milojka Primc, Gregorčičeva 7, 6250 Ilirska Bistrica
9. Jadran Možina, Sabonje 34, 6250 Ilirska Bistrica
10. Martina Tomažič, Gabrk 2a, 6243 Obrov
11. Oliver Štemberger, Sušak 5, 6254 Jelšane
12. Doris Dujmovič, Vrbica 11, 6250 Ilirska Bistrica
13. Janko Barrile, Vel. Bukovica 5, 6254 Jelšane
14. Zlata Vrh, Rozmanova 24 e, 6250 Ilirska Bistrica

„Naprej
Ilirska
Bistrica“

Ivan Simčič
za župana

ivansimcic.strankalms.si
IvanSimcicLMS

lms
Lista Marjana Šarca

Brezplačno oglasno sporočilo

**ZA VAŠE VOZILO POSKRIBIMO
NA ENEM MESTU**

URNIK: PON, TOR, ČET, PET: 07:00–15:00 SRE: 07:00–17:00, SOB: 08:00–12:00

- **TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL**
- **PREGLEDI GASILNIKOV**
- **KONTROLA TAHOGRAFA IN OMEJEVALNIKA**
- **PRENOS TER OBDELAVA PODATKOV IZ DIGITALNIH TAHOGRAFOV IN VOZNIKOVH KARTIC**

- **REGISTRACIJA VOZILA**
- **SPREMEMBA LASTNIŠTVA**
- **ODJAVA VOZILA IZ PROMETA**
- **REGISTRske TABLICE**
- **PLAČILO LETNE DAJATVE ZA UPORABO CEST**
- **SKLENITEV AVTOMOBILSKIH ZAVAROANJ**

modra številka
080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

RUŠEVCI Z VAMI ŽE 65 LET

Društvo tabornikov »Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica« svojo zgodovino piše že od leta 1935. Pohvali se lahko že s 65-letnim delovanjem znotraj in zunaj bistriškega področja. Ruševci spadajo med starejše rodove slovenske taborniške organizacije in bistriški taborniki se lahko pohvalijo s številnimi dosežki, spomini in z dogodki, ki so jih doživeli kot člani rodu.

Za praznovanje 65-letnega obstoja rodu smo si zadali stopiti na vrh Snežnika v medgeneracijski zasedbi. Vzpon je bil organiziran 22. septembra 2018, pridružili pa so se nam lahko vsi – mladi in stari, ruševci in ruševke ter njihove družine. Praznovanje se je začelo ob 8. uri, z zborom na Sviščakih, od koder smo zakorakali v hrib. S hitrim taborniškim tempom smo se kmalu znašli v objemu meglic Dinarskega gorstva. V koči so nam skodelice toplega čaja ogrele dlani, na samem vrhu pa smo posneli skupinsko fotografijo in po taborniško krstili vse, ki so prvič osvojili našega očaka.

Dneva pa še zdaleč ni bilo konec. Podvzali smo se nazaj v dolino, kjer smo se v

Črnem dolu udeležili rodovnega piknika. Tu so nas pričakali (tudi) taborniki, ki se vzpona niso udeležili.

Sklic na zbor nam je naznanil pričetek uradnega praznovanja. »Mirno! Desno ravnaj se! Na mestu prosto!« S temi besedami je Matej Lakota, starešina rodu, pritegnil pozornost vseh udeležencev in nam podal uraden pozdrav. Podeljena so bila priznanja članom društva, katerih delo in prisotnost znotraj organizacije sta nepogrešljiva pri uspešnem delovanju rodu.

Povečalo se je tudi število članov v *Klubu starih mačkov*, ki ga sestavljajo člani najstarejše starostne kategorije. Kar štirje taborniki so zbor zapustili s čisto

novimi vijoličnimi ruticami okrog vrata. Zanje so morali opraviti grčevski prehod, ki je potekal noč pred praznovanjem.

Po končanem zboru smo bili udeleženci postreženi z golažem in s polento, z jedmi z žara in s tradicionalnim črnodolskim pečenim krompirjem. V popoldanskem času se nam je pridružil tudi plahi dež. Na srečo mu ni uspelo preprečiti druženja najbolj srčnih tabornikov, ob toplini ognja, pozno v noč. ●

Lea Morano, RSR

*Jesen se že v škrlatne barve je ovila,
deževje in hlad je prinesla s sabo.
Deževne kaplje pa je v solze spremenila,
v grenke solze, ki jih točimo za tabo,
Vse naše upe v žalost je pretočila,
ker od nas odšel si, vendar ne v pozabo.*

DRAGI JOŠKO!

Vsi člani Folklornega društva Gradina smo obnemeli in v naša srca se je naselila tiha bolečina. Prav v času ko dozorevajo še zadnji sadovi narave in se polje bohota v najlepših barvah je med nami odjeknila vest, da si nas po težki bolezni zapustil mnogo prezgodaj. Za vedno so utihnile tudi tvoje Lastovke, ki si jih tako rad igral.

JOŠKO!

Živo se spominjamo tvojega prihoda v našo skupino, ki jo je tvoja dolgoletna pot med nami bogato zaznamovala. Z

veseljem in predanostjo ob igranju na klarinet ti je uspelo skupaj z Davidom in Viktorjem ustvariti pravo melodično harmonijo. Glas tvojega klarineta je med nas plesalce izžareval tvoj veseli značaj. Vsakokrat si na vaje prihajal prvi. Čeprav smo si imeli veliko povedati, si vsakokrat mirno zavzel svoj prostor in pričel pripravljati svoj klarinet. Še vedno imamo v ušesih tvoje izrečene besede spodbude, naj le pričnemo s plesnimi vajami. Tvoja zavzetost in zagnanost za boljše delo folklorne skupine Gradina je bila občudovanja vredna. Ni ti bilo težko tedensko prihajati v Ilirsko Bistrico. S ponosom se spominjamo, kako si na svojstven način skromno in nevsiljivo tkal prijateljstvo med člani skupine – še posebej med Viktorjem, Davidom, Blažem in Nejcem. Po vajah smo se radi še malo zadržali in pomodrovali, vendar si vedno skrbno pospravil svoje glasbilo in odhitel domov k svoji družini.

Dragi naš Jože – klarinet! Tako smo te namreč poimenovali ob tvojem prihodu. Takrat smo imeli kar štiri Jožete v skupini. Verjamemo oziroma vemo, da sta se tam za mavrico že srečala z našim Viktorjem in skupaj ustvarjata nam še nepoznane melodije.

Joško, počivaj v miru! Hvaležni smo, da smo smeli del svoje zemeljske poti prehoditi skupaj s tabo tudi mi, člani folklorne skupine Gradina. ●

SLS
Slovenska ljudska stranka

1. ISKRA METKA
2. SAFTIČ PATRIK
3. VIČIČ LILIČ TADEJA
4. JANEŽIČ ANTON TONJO
5. ISKRA MOJCA
6. POČKAJ BOGOMIL
7. BRNE HELENA
8. PRELOG TOMO
9. ISKRA ŠPELA
10. BOŽIČ DRAGO
11. ČEKADA JAN

Ker nas poznate

12

Naročnik oglasa:
OO SLS Ilirska Bistrica

Brezplačno oglasno sporočilo

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

Oktober nas je razvajal z obiljem na različnih področjih, kar je dobro delo večini in tudi denarnicam, saj smo prihranili na kurjavi, pri nakupovanju ozimnice in še kje.

Večgeneracijski center Dom na Vidmu je v omenjenem mesecu vabil k sodelovanju ljubitelje ljudskega petja in fotografije – tiste, ki jim ni vseeno za svoje zdravje, in vse z ustvarjalno žilico, poleg tega pa je ponudil predavanja o homeopatiji, raku na dojki in tapkanju po EFT metodi. Pričeli smo tudi z rednimi delavnicami po omenjeni metodi, s katerimi bomo nadaljevali v mesecu novembru.

November bo nekoliko bolj umirjen, a še vedno zelo dejaven.

Večina dejavnosti Večgeneracijskega centra Dom na Vidmu bo potekala po že ustaljenih tirnicah. Vse podrobnosti najdete v spodnji tabeli.

Vabljeni med nas! Veseli vas bomo!

DEJAVNOSTI V MESECU NOVEMBRU 2018

VSAK PONEDELJEK 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič.
18.00–19.00 izpred Kresničke, Prešernova 25 a	HOJA ZA ZDRAVJE , izvajalka Jerica Strle, kontakt 041 484 937
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
12. 11. 2018 in 26. 11. 2018 9.00–10.30 v VGC Dom na Vidmu	DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI , izvajalka Darija Adam
VSAK TOREK 9.00–10.30 v VGC Domu na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE , tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič
18.00–19.00 v VGC Domu na Vidmu	ZAPOJMO PO DOMAČE , vodi Jerica Strle, kontakt 041 484 937.
VSAKO SREDO 9.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	PLETENJE z Miljenko Mohorič, ustvarjalne delavnice za vse generacije, izvajalka Jerica Strle, kontakt 041 484 937
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnideršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI , izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAKO PRVO SREDO V MESECU od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije na 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek
ČETRTEK 8. 11, 15. 11. in 29. 11. 2108 od 18.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	HARMONIJA DUŠE – center za duhovno rast in zdravljenje z ljubeznijo, izvajalka Dorijana Kovačič, dodatne informacije na 031 330 199, zaželen prostovoljni prispevek
22. 11. 2018 od 18.00 dalje Mala dvorana Doma na Vidmu	TUDI VI SE LAHKO PRERODITE – ustvarimo si novo življenje, izvajalka Jožica Ramšak
VSAK ČETRTI ČETRTEK V MESECU 22. 11. 2018 od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na 05 62 73 824, Diana Pelosa, ali na drustvo.inca-oso@siol.net
VSAK PETEK 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič

od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE , energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na 05 71 12 300, 05 71 41 361
VSAK TRETJI PETEK 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti,

pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine; da spletemo trdnje socialne mreže; da si delimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V NOVEMBRU

1. DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI

Ponedeljek, 12. 11. 2018 in 26. 11. 2018, 9.00–10.30 v VGC – Točka moči – Dom na Vidmu

Metoda EFT (Emotional Freedom Techniques) – Tehnika doseganja čustvene svobode – združuje spoznanja vzhodne (energijski meridiani telesa) in zahodne medicine (čustva vplivajo na telesno zdravje).

Med izvajanjem metode s konicami prstov tapkamo končne točke energijskih meridianov telesa, medtem ko smo v mislih osredotočeni na svojo težavo. S tem postopkom dosegemo čustveno razbremenitev, ki lahko posledično prinese tudi telesno zdravje.

Izvajalka aktivnosti je **ga. Darija Adam**.

2. BACHOVE CVETNE ESENCE

Sreda, 14. 11. 2018, ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Angleški zdravnik dr. Edvard Bach je v 30. letih 20. stoletja razvil nov način zdravljenja – cvetno terapijo, ki se osredotoča na globlje vzroke bolezni ne zgolj na njene simptome. Našel je 38 nestrupenih rastlin, iz katerih je na poseben način pripravil cvetne esence, ki nam pomagajo preobraziti čustvena, mentalna in tudi telesa neravnovesja. Iz cvetnih esenc se pripravi mešanica, ki naenkrat lahko vključuje do 7 cvetnih esenc. Če neke esence ne potrebujemo, na naše telo nima nobenega učinka in nam tudi ne more škoditi. Prav tako na Bachove cvetne esence ne moremo biti alergični, ker niso narejene iz fizičnih substanc rastlin.

Predavanje bo potekalo ob fotografijah, kjer bo predstavljena približno polovica cvetov od skupno 38-ih. Poudarek bo na tistih cvetovih, ki nam pridejo najbolj prav v zimskem času za motivacijo in energijo. Predstavljen bo utemeljitelj metode; kako so esence narejene; teorija informiranja vode in posamezni cvetovi s praktičnimi primeri delovanja.

Z vami bo **ga. Tannya Yrska** – direktorica zavoda PraNa.

3. ALKOHOLIZEM – BOLEZEN DRUŽINE

Četrtek, 15. 11. 2018, ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Zasvojenost je primarna kronična bolezen možganskih nevronske povezave za nagrajevanje, motivacijo in spomin, ki vodi do bioloških, psiholoških, družbenih in duhovnih posledic.

Zasvojena oseba ne more prosto izbirati svojega vedenja, čeprav ima zaradi tega škodljive posledice. Namesto tega kompulzivno išče olajšanje ob uživanju snovi in izbiri določenih vedenj. Ena od najpogostejših in s strani družbe še vedno toleriranih je odvisnost od alkohola.

Na predavanju bomo spoznali vzroke, ki vodijo posameznika v takšno vedenje, ter posledice zanj, za njegovo družino in nenazadnje za naslednje rodove.

Predavanje je organizirano s strani Društva zdravljenih alkoholikov. Na njegovo povabilo se je odzvala ga. Sanja Rozman – avtorica številnih knjig, predavanj in delavnic na temo različnih zasvojenosti.

Z vami bo **ga. Sanja Rozman**.

4. TUDI VI SE LAHKO PRERODITE

Četrtek, 22. 11. 2018, ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

V delavnici se nam bo predstavila terapevtka in svetovalka Jožica Ramšak. Spoznali bomo, kako se sama po hudi bolezni ni vdala in si je s pomočjo volje ter na novo pridobljenih znanj ustvarila novo življenje.

Udeleženci, ki bodo zainteresirani, bodo v okviru delavnic imeli možnost, da se jim naredi analiza njihovega stanja. Delavnico bomo zaključili z meditacijo sproščanja blokad, ki nas omejujejo, da naredimo korak naprej v življenju na vseh področjih.

Z vami bo **ga. Jožica Ramšak**.

5. ALI NAŠO HRANO PRIDE LAJO SUŽNJI?

Sreda, 28. 11. 2018, ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Normalizacija izkoriščanja delavcev in zakaj dopuščamo, da je moderno suženjstvo del našega vsakdana

Večina potrošnikov se ne zaveda, da so morda proizvodi, ki jih kupujejo, produkt globalno razširjene prakse izkoriščanja delavcev. Kako je suženjstvo, za katerega smo menili, da je odpravljen, doseglo našo vsakodnevno potrošnjo? Primeri izkoriščanja velikokrat niso zaznani in se ne obravnavajo prednostno, vendar smo potrošniki pomemben člen v verigi izkoriščevalskih praks.

Kmetijstvo je zaradi strukturnih značilnosti v večji meri izpostavljeno izkoriščanju delavcev. Globalno gledano je kmetijsko delo relativno slabo regulirano predvsem z vidika zdravstvenih, socialnih in varstvenih standardov. Ker prevladujejo nizko kvalificirani delavci in delavci migranti, jih spremljajo pogosta revščina, slabi pogoji nastanitve, rasizem in diskriminacija ter strah pred izgubo dohodka iz dela. Povečano število migrantov in naraščajoči trendi globalizacije ter industrializacije poslabšujejo položaj delavcev v kmetijstvu. Podvrženi so zlorabam, izkoriščanju in hujšim oblikam kriminalitete, kot je trgovina z ljudmi za namen prisilnega dela. Še posebej to velja za najbolj ranljive skupine med njimi – ženske, otroke in migrante.

Na predavanju boste izvedeli:

- zakaj prihaja do izkoriščanja in kakšna je (ne)hotena vpetost potrošnikov v sistem kmetijske pridelave, ki temelji na izkoriščanju;
- kaj se dogaja pri pridelavi zelenjave v rastlinjakih, na plantažah sadja, kakava, kave in sladkornega trsa ter za zaprtimi vrati živilske industrije;
- kateri produkti, pridobljeni s spornimi praksami, se vsakodnevno znajdejo na naših jedilnikih; v katerih

kmetijskih panogah in sektorjih je prisotnih največ hudih oblik izkoriščanja ljudi in katere oblike izkoriščanja prevladujejo;

- kakšni so izzivi, dobre prakse in predlagane rešitve obstoječega stanja na globalni ravni in kaj lahko stori vsak izmed nas.

Z vami bo **ga. Suzana Poharič**. ●

ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA

ZOBNA ORDINACIJA ZA OTROKE IN MLADINO

Ker se skrb za zdravje zob prične že v otroštvu, je dobro, da svojega otroka na prvi pregled k zobozdravniku naročite čim prej.

Zobna ambulanta za otroke in mladino sprejema otroke do končane srednje šole oz. do dopolnjenega 18. leta starosti. Ambulanta nudi zobozdravstveno oskrbo, prvo pomoč, zdravljenje zob, oskrbo obzobnih tkiv in svetuje s področja stomatologije.

Pomemben del naše dejavnosti je preventiva, v okviru katere se izvajajo sistematski zobozdravstveni pregledi. Sodelujemo tudi s preventivno sestro v akciji Čisti zobje ob zdravi prehrani, s katero otroke v vrtcih in osnovnih šolah spodbuja in navaja na pravilno izvajanje ustne higijene. Ambulantne storitve opravljamo po načelih in doktrinah stomatološke stroke. Ordinacija je sodobno opremljena.

Izbira osebnega zobozdravnika je svobodna. Izbrani zobozdravnik opravlja vse potrebne preventivne in kurativne storitve in po preloži otroka napoti k specialistu.

Zobno ambulanto za otroke in mladino v okviru ZD Ilirska Bistrica vodi Anja Povalec, doktor dentalne medicine. Zobna asistentka v ambulanti je Iris Smrdel. Ambulanta se je iz Osnovne šole Antona Žnidaršiča preselila in se nahaja v prostorih Zobne ambulante na naslovu Ulica IV. armije 1 v Ilirski Bistrici.

Naročanje in urnik:

Na pregled se lahko naročite osebno ali po telefonu št. 05/7112 154 v okviru urnika izvajanja storitev.

PON. 12.15–19.15

TOR., SRE., ČET., PET. 07.30–14.30

V primeru da se vam na klic ne oglasimo, vas naprošamo za strpnost in razumevanje, saj v času izvajanja storitev svojo pozornost usmerimo v obravnavo pacienta.

ZOBOZDRAVSTVENA VZGOJA IN PREVENTIVA

Cilj zobozdravstvene vzgoje je zagotoviti vsakemu otroku in mladostniku lep in zdrav nasmeh za vse življenje.

Ob vsakem novem šolskem letu vrtci, šole in srednje šole v svoje letne delovne načrte vključijo programe zobozdravstvene vzgoje in preventive, ki jih z usklajenim sodelovanjem, dobro organizirano in ob pomoči pedagoških delavcev uspešno realiziramo.

Z zobozdravstveno vzgojo in preventivo začnemo že v vrtcu in poteka v obliki delavnic, ki jih popestrimo z zgodbicami, risankami, pobarvankami, demonstracijo pravilnega ščetkanja zob na lutki in z umivanjem zob v umivalnici.

V nižji stopnji osnovnih šol izvajamo nenapovedano **mesečno kontrolo plaka s testno tabletko in učenje tehnike ščetkanja zob**, s čimer otroke navajamo na samostojno izvajanje pravilne ustne higijene. Sočasno jih vključujemo tudi v nacionalno akcijo Čisti zobje ob zdravi prehrani, kjer na letni ravni s priznanji za čiste zobke tekmujejo za praktične nagrade.

V prvem, drugem, četrtem, šestem in osmem razredu osnovnih šol se enkrat letno z učenci pogovorimo o pravilni higieni, zdravi prehrani, prvi pomoči pri poškodbah zob in rednih obiskih zobozdravnika.

Dijakom prvih in tretjih letnikov srednje šole enkrat na leto namenimo zdravstveno- vzgojno predavanje o boleznih obzobnih tkiv, posledicah razvad na ustno zdravje ter obnovimo znanje in uporabo ostalih zobozdravstvenih pripomočkov za ustno higieno.

V novem kabinetu, ki je v stavbi zobnih ambulant, izvajamo **individualne delavnice pravilne ustne higijene**, svetovanje o pravilni uporabi zobozdravstvenih pripomočkov, negi zobne proteze, na katere se lahko naročite pri izvajalki zobozdravstvene preventive Nataši Jenko, dipl. m. s. na tel. 05 7112 156 ali na zobna.preventiva@zdib.si.

ELEKTRONSKO NAROČANJE PREKO SPLETNE STRANI ZD

Pacient, ki ima izbranega osebnega zdravnika v ZD Ilirska Bistrica obveščamo, da imajo po novem možnost **e-naročanja na pregled k osebnemu zdravniku preko spletne strani zdravstvenega doma www.zdib.si**. Na vhodni strani kliknete na zavihek »e-naročanje«, kjer se vam odpre seznam ambulant za naročanje pacientov. Po kliku na »odprite ambulanto« se vam odpre koledar po tednih z razpoložljivimi prostimi termini, kamor se lahko vpišete in se s tem naročite na pregled pri zdravniku.

Preko e-naročanja imate tudi možnost naročanja zdravil. To izvedete ravno tako na strani vaše izbrane ambulante pod zavihkom »naročilo receptov«.

V ambulantah želimo skrajšati čakanje in posameznemu pacientu nameniti več časa, zato vas naprošamo, da se **NA VSE PREGLEDE pri izbranem osebnem zdravniku PREDHODNO NAROČITE**. Prosimo, da upoštevate predviden čas za naročanje

in informacije, ki so navedene za vsako ambulanto posebej. V ordinacijskem času se med. sestra žal ne more oglašati na tel. klice, ker je ta čas namenjen izključno osebni obravnavi pacientov, zato je v tem času vključen avtomatski odzivnik, ki vas opozori na čas, ko lahko ponovno pokličete. Vse paciente prosimo za strpnost in razumevanje, saj narava dela v zdravstvu velikokrat ni vezana izključno na minuto ampak zlasti na posameznega obravnavanega pacienta, pri katerem se lahko čas obravnave nehote tudi podaljša, kar poseže v okvir predvidenega urnika.

Glede na to da je možnost e-naročanja tako za paciente kot tudi za zaposlene novost, prosimo za razumevanje ob morebitnih napakah. Prehodno obdobje je namenjeno učenju in iskanju najbolj optimalnega dela ter čim enostavnejše obravnave pacientov.

PROMETNI REŽIM OB ZDRAVSTVENEM DOMU ILIRSKA BISTRICA

Z ureditvijo varne poti v okolici Zdravstvenega doma in OŠ Dragotina Ketteja se je spremenil tudi prometni režim okoli ZD. Opazimo, da preveč uporabnikov parkirišč in voznih površin ob sami stavbi ne upošteva prometnih opozoril in pravil parkiranja.

Po novem **OB ZDRAVSTVENEM DOMU NI VEČ MOŽNO PARKIRANJE VZPOREDNO S STAVBO, KER JE UREJEN DVOSMERNI PROMET.** Ob stavbi je urejeno začrtano parkirišče, kjer je parkiranje dovoljeno. Redarstvo Občine Ilirska Bistrica že izvaja poostren nadzor, vendar prvotna opozorila žal ne zaležejo.

Zavedajmo se, da z neprimernim parkiranjem neposredno pred vhodom ZD in z nepravilnim parkiranjem na samem cestišču oviramo svojo varnost in varnost drugih. S tem se ovira tudi urgentni prehod reševalnih vozil.

Starše, ki vozite otroke zjutraj v OŠ Dragotina Ketteja, opominjamo, da je bila urejena varna pot v šolo prav s tem namenom, da se zaradi varnosti in večje prehodnosti šolarje usmerja na vhod v šolo iz parkirišča za Domom na Vidmu.

Prosimo, da zaradi varnosti otrok in vseh udeležencev v prometu upoštevate pravila!

KO SE PONOVRNO RODIŠ ...

Dokler smo zdravi in nam zdravje ne postavlja nobenih omejitev, se ne zavedamo vseh radosti, ki nam jih ponuja življenje. Ko pa bolezen omeji naše gibanje, veselje, nam odvzame sposobnost, da bi še počeli nekatere stvari, začnemo na življenje gledati z drugačnimi očmi.

Hude okvare srca po srčnih kapeh, okužbah, okvare zaradi toksinov in podobno lahko okvarijo delovanje srčne mišice do te mere, da ta ne zmore prečrpati dovolj krvi po telesu. Takšen bolnik se zadahi in utruji že pri izvajanju osebne higiene (umivanju, oblačenju, britju). Že hoja po stanovanju zahteva večkratne počitke, kaj šele hoja na prostem.

Določeno kvaliteto življenje lahko bolniku s hudim srčnim popuščanjem povrne le presaditev novega srca. Darovalcev organov ni veliko, darovan organ pa mora prejemniku ustrezati v številnih bioloških lastnostih. Možnosti, da bolnik dobi novo srce, ni veliko, zato je negotovost, v kateri živi, ogromna. Če pa se mu nasmehne sreča in dobi težko pričakovani klic, naj hitro pride po svoje novo srce, saj je ta dan zanj praznik. Pravzaprav je to njegov novi rojstni dan.

Za bolnika s presajenim srcem se s presaditvijo prične izredno zahtevno in naporno obdobje. Jemati mora številna zdravila, ki preprečujejo, da bi telo zavrnilo prejeti organ. Izogibati se mora situacijam, kjer je možnost za okužbo večja, saj bi bila lahko zanj

CEPLJENJE PROTI GRIPI

**OBVEŠČAMO VAS, DA SMO PRIČELI
S CEPLJENJEM PROTI GRIPI.**

CEPITE SE LAHKO PRI SVOJEM OSEBNEM ZDRAVNIKU.

Cepljenje proti gripi je posebej priporočljivo za:

- **KRONIČNE BOLNIKE**, ki imajo: bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, metabolne bolezni, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov, nekatere živčno-mišične in vezivne bolezni, maligna obolenja in bolezni, ki slabijo imunski odziv,
- **OSEBE, STAREJŠE OD 65 LET,**
- **NOSEČNICE,**
- **EKSTREMNO DEBELE OSEBE (BMI NAD 40).**

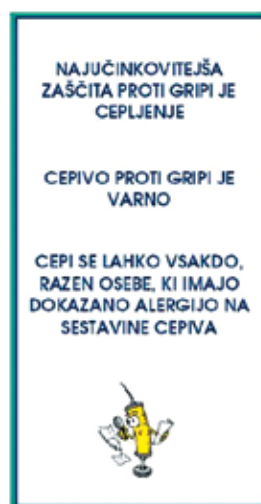
CENA CEPLJENJA: 7 EUR

Cepljenje je priporočljivo tudi za:

- **OSEBE, KI SKRBIJO ZA DRUŽINSKE ČLANE S KRONIČNIMI BOLEZNIMI,**
- **VSE OSEBE, KI V SVOJEM POKLICU PRIHAJAJO POGOSTO V STIK Z DRUGIMI OSEBAMI** (zdravstveni delavci, učitelji, vzgojitelji, prodajalci, delavci po raznih uradih),
- **OTROKE.**

CENA CEPLJENJA: 14 EUR

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje ter ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekaj dnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko ter bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, pri starejših bolnikih, dojenčkih in nosečnicah pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

GRIPA

Kako se pred njo zavarovati in kako ukrepati v primeru, če zbolimo

celo smrtno nevarna. Ne sme priti v stik z živalmi in s surovo hrano, vendar mu vsa odrekavanja ne predstavljajo ovir, saj mu je bilo podarjeno novo življenje, ki se ga uči zajemati s polno žlico.

Skrb za zdrav način življenja po operativnem posegu vključuje tudi telesno dejavnost. Bolniki si postavljajo najprej manj zahtevne cilje, kot je hoja po stanovanju brez počitka in hoja zunaj njega po ravnem vsak dan malo dlje. Sčasoma pridejo na vrsto vedno težji izzivi.

Tudi Bistričan Marjan si je po presaditvi srca želel še enkrat stopiti na vrh njemu ljubega Snežnika, ki mu je bil v mladosti pogost izletniški cilj. Takrat je z vzponom opravil z levo roko, v novem življenju pa so bile potrebne priprave. Skupaj še z dvema prijateljema s presajenim srcem in s spremljevalno ekipo, ki so jo sestavljali člani GRS – reševalna skupina Ilirska Bistrica, zdravniki in reševalci iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, smo se že v lanskem letu podali na najvišji primorski vrh. Navdušenje nad dosežkom je hitro porodilo idejo, da bi pohod postal tradicionalen.

Dober glas seže v deveto vas in tudi Marjanova ideja se je razširila v vse konce Slovenije med bolnike s presajenim organom. Na vzpon na Snežnik se je 29. septembra podalo sedem oseb s presajenim srcem in dve osebi s presajeno ledvico. Za varnost po poti je skrbela močna zasedba fantov in dekleta iz GRS – reševalni skupini Ilirska Bistrica in Postojna. V odpravi so sodelovali tudi zdravniki in reševalci iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in Koper. Vreme nam je bilo naklonjeno in brez večjih težav smo varno dosegli vrh. Po mirnem sestopu v dolino nas je na Sviščakih čakalo okrepčilo, za katerega je poskrbel organizator pohoda Marjan s svojimi nesebičnimi prijatelji in sorodniki.

Druženje smo zaključili z mislijo, da je v slogi moč, s katero lahko dosežemo visoke in še višje vrhove, izpolnimo veliko in še večjo željo ter dosežemo težak in še težji cilj, če si to zares močno želimo. ●

VABILO

V petek, 30. novembra 2018,
bomo med 7.15 in 9. uro

v avli Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica
izvajali

MERITVE KRVNEGA SLADKORJA IN HOLESTEROLA.

Vljudno vabljeni!

Zdravstveno-vzgojni center ZD Ilirska Bistrica

ČLANI KROŽKOV RDEČEGA KRIŽA IZ ILIRSKE BISTRICE NA 24. DRŽAVNEM PREVERJANJU USPOSOBLJENOSTI EKIP PRVE POMOČI CIVILNE ZAŠČITE IN RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE V POSTOJNI

V soboto, 6. 10., je Rdeči križ Slovenije (RKS) – Območno združenje Ilirska Bistrica pripravilo organiziran obisk 24. državnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite (CZ) in Rdečega križa Slovenije (RKS), ki je potekalo v Postojni. Okrog 50 članov krožkov si je v spremstvu mentorjev in prostovoljcev ogledalo nov Gasilsko-reševalni center. Poklicni gasilci so učencem predstavili zgodovino društva in jih povabili k ogledu sodobne tehnične opreme, prostorov in vozil; slednja so udeležence še posebej navdušila.

V nadaljevanju jih je licenčni predavatelj Zmago Štrajn, zaposlen na nujni medicinski pomoči v Postojni, popeljal na ogled reševalnih vozil. Člani krožkov so si z velikim zanimanjem ogledali notranjost vozil in opremo.

Skupina se je nato razdelila in se odpravila na ogled posameznih delovišč, ki so bila razporejena po vsem mestu. Tu so ekipe prve pomoči pokazale svoje znanje in pripravljenost v primeru reševanja ljudi v naravnih in drugih nesrečah.

Na delovišču v bližini Zdravstvenega doma dr. Franca Ambrožiča Postojna jih je pozdravila Andreja Vinšek Grilj, dr. med, strokovna vodja dela v krožkih, ki delujejo na šestih osnovnih šolah v naši občini. Na omenjenem delovišču se jih je posebej dotaknil dogodek, ko je bila v prometni nezgodi udeležena nosečnica, ki je na kraju dogodka povila dojenčka.

Člani krožkov Rdečega križa se bodo skozi vse šolsko leto usposabljali na področju nujenja prve pomoči, spoznali se bodo z načelom solidarnosti, humanosti in prostovoljstva ter spoznavali delo in zgodovino najstarejše humanitarne organizacije pri nas. Med drugim bodo sodelovali v projektu *Drobtinica*, na krvodajalskih akcijah, prikazih TPO in uporabe AED, v akciji *Kovanec za sošolca v stiski*, *Zbiramo zamaške za Davida* ipd.

Pridobljeno znanje in praktične izkušnje bodo preverili na lokalnem preverjanju usposobljenosti osnovnošolskih ekip, ki bo v marcu 2019.

Z velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da se število članov v krožkih Rdečega križa Slovenije na osnovnih šolah povečuje, predvsem pa, da je njihovo znanje in pripravljenost na področju nujenja prve pomoči iz leta v leto kakovostnejše, na kar kažejo tako doseženi rezultati preverjanja kot tudi trikratna udeležba naših ekip na državnem preverjanju. Pri tem ne smemo pozabiti na velik prispevek mentorjev krožkov in strokovne ekipe, na katero smo še posebej ponosni. Prepričani smo, da bomo na ta način pridobili nove prostovoljce, ki bodo usposobljeni in pripravljeni pomagati povsod, kjer se bo pokazala potreba.

RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica
Jožica Vidmar, sekretarka

POROČILO DELA V SKUPINAH ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV ZA LETO 2017/2018

V društvu zdravljenih alkoholikov delujeta dve skupini, in sicer:

1. skupina, v kateri se srečujejo člani, ki abstinirajo 0–5 let po končanem zdravljenju, in v kateri prisostvuje 14 članov;
2. skupina, v kateri se srečujejo člani, ki abstinirajo 5 ali več let, in v kateri prisostvuje 12 članov.

Člani obeh skupin se vsak ponedeljek redno udeležujejo tedenskih srečanj:

1. skupina: 17.00–18.30,
2. skupina: 18.30–20.00.

V letu 2017 se je v društvo na novo vključilo pet članov in njihovih svojcev, v letu 2018 pa še trije novi člani in njihovi svojci. V letu 2018 smo imeli tudi dva recidiva, ki sta se vzpostavila v abstinenci stanje po recidivističnem zdravljenju v bolnišnici v Idriji. Prvemu članu se je pripetil dvodnevni spodrslijaj, ki mu ga je uspelo obvladati brez zdravljenja, medtem ko ostali člani delujejo brez večjih težav. Tedensko smo reševali in rešujemo nastale probleme in težave med člani z medsebojnimi pogovori in svetovanji. Obe skupini sta med seboj izredno povezani, tako da so si vsi člani vedno pripravljene pomagati. Januarja 2018 smo izvolili novega predsednika

Društva zdravljenih alkoholikov Ilirska Bistrica, Janka Poklarja, in tako tudi na novo formirali delovanje in zadolžitve po skupinah.

DELOVANJE V SKUPINAH MED LETOM:

V decembrskem času smo izdelovali novoletne okraske in z njimi okrasili naše prostore, izložbeno okno in novoletno jelko. Izdelali smo novoletne čestitke in jih z novoletnimi željami poslali vsem društvom, s katerimi sodelujemo med letom. Ob koncu leta smo se ob srečanju obeh skupin pogostili in si izmenjali skromna darilca. Leto smo zaključili z novoletno večerjo v bližnjem lokalu. Ob velikonočnih praznikih smo izdelovali velikonočne izdelke in z njimi sodelovali na razstavi na bližnjem gradu Prem.

Udeleževali smo se tudi raznih predavanj, ki jih je organiziralo društvo VGC. Obiskali smo predavanje na temo poltje v gorah, se udeležili predavanja o raku na dojkah, pa predavanja o šarki – bolezni sliv, prisostvovali pa smo tudi na predavanju na temo meditacija.

Predstavitve so imeli tudi člani društva, ki so predstavili naše gore in planinske rože, medtem ko se je na razstavi *Gore in cvetje* v prostorih VGC centra na ogled

postavilo fotografije planinskih rož. Tu pa se še ne konča – predstavljena nam je bila tudi zbirka pesmi, in sicer s strani žene zdravljenega alkoholika. Njene pesmi objavljamo vsak mesec v lokalnem časopisu.

Med letom se je tudi sicer veliko dogajalo: Izvedli smo dva piknika v naravi s skupnim druženjem obeh skupin, bili na sprehodu v okolici mesta in imeli delavnico na prostem. Izpeljali smo jesenski izlet v Kranjsko goro in Planico, ki nam ga je finančno omogočil župan naše občine in nas tako nagradil za naše uspešno delo v društvu. Udeleževali smo se vseh skupščin, ki so potekale v ostalih društvih, se udeležili tudi mednarodnega srečanja klubov v Postojni, medtem ko sem se sama udeleževala vseh supervizij; gre za srečanja terapevtov enkrat mesečno, organiziranih v društvu zdravljenih. Na tem mestu ne gre zanemariti, da smo bili prisotni tudi pri sveti maši na Brezjah, ki se je darovala za vse alkoholike Slovenije.

TEME, O KATERIH SMO SE POGOVARJALI:

- Kakšen želim biti pred drugimi?
- Ali morajo biti vsi ljudje po moji meri?
- Kaj me v življenju osrečuje?
- Čustva: sprostitvene vaje, meditacija, strah, jeza, zamera, ljubezen, oproščanje, spoštovanje
- Pogovor med partnerji po končanem zdravljenju oz. nastalem recidivu
- Spoštovanje med partnerjema
- Spoštovanje do ostalih članov družine
- Zdravi odnosi med člani družine
- Pozitivno razmišljanje
- Moč naše podzvesti
- Naš ego
- Človek in računalnik
- Otroci in alkohol
- Praznina zahteva omamo
- Moja rast

Teme je izbirala terapevtka na predloge samih članov. Prinašali so literaturo, ki smo jo prebrali in o njej izmenjavali svoja mnenja.

DO KONČA LETA IMAMO PLANIRANIH ŠE NEKAJ DEJAVNOSTI, IN SICER:

- srečanje s predstavniki društva AA,

- srečanje in predavanje dr. Sanje Rozman,
- predavanje psihologinje iz društva *Kresničke*,
- predvidena maša za vse alkoholike v cerkvi sv. Jurija v Ilirski Bistrici,
- izlet, ki nam ga tudi letos delno financira župan občine,
- novoletne dejavnosti.

V SKLOPU DZA DELUJE TUDI SVETOVALNICA, V KATERI SE IZVAJA:

- svetovanje, informiranje in motivacija o škodljivi rabi ter posledicah alkohola in tobaka;
- individualne pogovore s posameznikom in njegovim svojcem, znotraj katerih se skupaj poišče možne rešitve;
- brezplačno in anonimno svetovanje ter strokovno pomoč v sodelovanju z drugimi ustanovami (socialna služba, leteči zdravnik, psihiater, zdravljenje v bolnišnici v Idriji). Svetovalnica deluje dvakrat tedensko, in sicer v torek popoldne in petek dopoldne. Svetovalnico obiščejo tudi po končanem zdravljenju v bolnišnici v Idriji in pred vstopom v DZA. Svetovalnico obiskuje tudi pacientka iz ljubljanskega območja, v juliju in avgustu pa je obiskovala tudi naše društvo.
- mesečno oglaševanje v lokalnem časopisu *Bistriški odmevi*. Z oglaševanjem bi radi predstavili škodljivo rabo in posledice uživanja alkoholnih pijač.

Na koncu bi se rada zahvalila vsem članom DZA, ki pridno sodelujejo pri vseh aktivnostih v društvu. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so z nami sodelovali tekom leta in nam tako ali drugače pomagali, in sicer:

- društvu VGC zavoljo brezplačnih prostorov,
- otrokom in delavkam društva *Sonček*; slednji so izdelali srčka, s katerimi ste danes obdarjeni,
- gospe Jerici Sterle za pomoč in izdelovanje današnje dekoracije in okrasitve odra,
- vsem današnjim nastopajočim in vsem sponzorjem, ki so nam s svojimi donacijami omogočili izpeljavo današnjega dne ter
- skupini POT za sodelovanje in druženje. ●

Jasmin Tomažič, terapevtka

SKRB ZA FIZIČNO KONDICIJO JE NEODVISNA OD STAROSTI

»Samo način in obseg lahko prilagodimo,« bi lahko še dodali k naslovu. Gibanje je namreč ena od aktivnosti, ki jo lahko po mili volji stopnjujemo glede na aktualno počutje posameznika. Le v redkih primerih zelo hudih bolezenskih stanj je odsotnost gibanja nujna, pa še to se po navadi nanaša na krajša časovna obdobja. Drugače pa velja, da ni bolezni, ki bi preprečevala fizično aktivnost, celo obratno. Vadba, prilagojena starosti in naši telesni pripravljenosti, dokazano prinese rezultate tudi na področju boljšega poteka zdravljenja akutnih in kroničnih obolenj, preprečevanja demence in psihičnih težav. S prijetno rekreacijo, v kateri uživamo, spodbujamo nastanek t. i. hormonov sreče, ki pomembno vplivajo na naše počutje.

Najstarejša stanovalka *Doma starejših občanov Ilirska Bistrica* šteje 99 let. Vsakodnevno sama prehodi vse hodnike njenega nadstropja. To je njen dnevni trening, ki jo ohranja v kondiciji. Tudi za ostale stanovalce je v *Domu starejših občanov* organiziranih veliko različnih gibalnih dejavnosti. Vsakdo lahko najde nekaj zase. Za najbolj aktivne sta vsak teden organizirana pilates in telovadba s fizioterapevtom, na voljo pa so tudi fitnes naprave, od katerih je najbolj priljubljeno kolo. Občasno organiziramo tudi krajše pohode in tako smo letos v ta namen nabavili pohodne palice. Udeležili smo se tudi gimnazijskega projekta

Simbioza giba, kjer smo se skupaj z mladimi prav pošteno spotili.

Septembra smo skupaj z Zdravstveno vzgojnim centrom ZD Ilirska Bistrica organizirali šestminutno testiranje hoje in dvominutno testiranje sestopanja. Testiranja se je udeležilo 18 stanovalcev in nekateri od njih so – z obzirom na njihovo starost – dosegli presenetljivo dobre rezultate.

Tudi tisti, ki se zaradi bolezni ne morejo udeleževati večjih aktivnosti, lahko vsak dan, v manjših skupinah, razgibajo telo ob lažjih vajah.

Telesno kondicijo lahko ohranjamo in izboljšujemo na različne načine. Najpomembnejše pa je, da vzdržujemo voljo in motivacijo. Majhni koraki do velikih ciljev. ●

Vesna Bizjak, del. ter.
(DSO Ilirska Bistrica)

27. OBLETNICA V ZNAMENJU PREUREDITVE PROSTOROV

V Domu starejših občanov Ilirska Bistrica smo v soboto, 13. oktobra, praznovali 27. obletnico ustanovitve. Sledenje sodobnim trendom na področju geriatrične oskrbe je vodilo, ki ga dom uresničuje že od samega začetka delovanja. Stalna želja po doseganju čim boljšega bivalnega standarda za starejše je tik pred pragom tretjega desetletja delovanja ustanove zaživela v pričetku popolne rekonstrukcije dela zgradbe. Čez približno štiri mesece se bo 36 stanovalcev preselilo v prenovljene, bolj domačne prostore, v katerih ne bo več štiriposteljnih sob.

»Vsi izvajalci socialnovarstvenih storitev v Sloveniji imamo zahtevo po prilagoditvi bivalnih prostorov v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev (Ur. l. RS, št. 67/06). Zahteva pravilnika predvideva preureditev vseh večposteljnih sob v eno- in dvoposteljne do vključno leta 2021. V Domu starejših občanov Ilirska Bistrica imamo še vedno 20 večposteljnih sob, zato smo se že nekaj let skrbno pripravljali na prenovo bivalnih prostorov matične hiše, ki je bila zgrajena leta 1991. Ves čas se zavedamo obsežnosti same prenove, tako finančno kot organizacijsko, zato smo izdelali Dolgoročni program posodabljanja bivalnega standarda 2016–2030, ki temelji na Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 in Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Da bo domovanje pri nas čim bolj domače in udobno, organizacija dela zaposlenih pa kvalitetna, smo v mesecu septembru pričeli z gradbeno obrtniški deli obsežnega posodabljanja bivalnega standarda. Prenovo izvajamo najprej v D in deloma E traktih vseh treh nadstropij centralne stavbe. V prvem nadstropju bo tako devet novih kapacitet v bivalni skupini za osebe, ki zaradi posledic upada kognitivnih funkcij potrebujejo delno ali popolno pomoč in nadzor. Skladno s prenovo, bomo uvajali tudi sodobne koncepte dela, ki temeljijo predvsem na socialnem modelu (domačnosti) in delu v manjših bivalnih skupinah,« je proces prenove stavbe na Medenovem hribu uvodoma podrobno predstavila direktorica Doma

starejših občanov Ilirska Bistrica, gospa Jasmina Tomažič.

Ponovno se je na sončen jesenski popoldan zbralo veliko število svojcev in prijateljev naših stanovalcev. Prisluhnili so programu, ki so ga tokrat oblikovali zaposleni, stanovalci in svojci. Na povabilo k sodelovanju so se namreč letos odzvali nekateri svojci, ki se ljubiteljsko ukvarjajo z glasbo. Ker so bili to predvsem zelo mladi, smo bili še toliko bolj navdušeni nad njihovo pripravljenostjo in vnemo, ki so jo vložili v vaje in sam nastop. Poimenovali smo jih kar *Žlaht 'n bend*. Ne le zavoljo tega, ker so vnuki in vnukinje stanovalcev, ampak tudi zato, ker so s svojo žlahtno dobrovoljnostjo pripravili čudovit nastop. Vodilna nit prireditve je bil skeč *Zlati spomini*, ki je po zgledu telenovel prikazal zaplete in rešitve težav gospe, ki bi rada prišla v dom. V njem so zaigrali zaposleni doma, ob glasbeni spremljavi ansambla mladih.

Na letošnji razstavi smo izpostavili pet ustvarjalcev in ustvarjalk, starih od 67

do 92 let, katerih izdelki se lahko primerjajo s kateremkoli delom mladih rok. Čestitke in še veliko ustvarjalnega duha vam želimo! Za svoje delo so dobili tudi priznanja. So pa priznanja dobili tudi nekateri drugi stanovalci, in sicer za pomoč pri vrtnarjenju, za fotografiranje domskih prireditev, pomoč sostanovalcem in za organizacijo družabnih iger.

Ob jubileju smo izdali glasilo *Darilo jeseni*, v katerem se lahko bralci sprehodijo čez kroniko dogodkov preteklega leta, si preberejo zgodbe stanovalcev in prispevke tako zaposlenih kot tudi zunanjih sodelavcev.

Za sodelovanje pri prireditvi se zahvaljujemo: Nejcu in Blažu Franku, Nejcu Malečkarju, Ani Kompan, Anžetu Skoku, ansamblu Strel, Ivanu Šuštarju, Alenki Dovgan, Mirjani Muha, Luki Butinarju, Marjanu Novaku, Martinu Stadlerju in Srečku Kovačiču. ●

DSO Ilirska Bistrica

DOBRODELNI ZA DAVIDA

V Kulturnem društvu Grad smo z organizacijo dobrodelnega koncerta priskočili na pomoč družini Kandare. Koncert smo izpeljali več kot uspešno.

Strniti misli po takem večeru je skoraj nemogoče.

Iskreno, ostali smo brez besed! Nabito polna dvorana Doma na Vidmu je dokaz, da nismo ravnodušni; da lahko stopimo skupaj in se zanesemo drug na drugega. Tiso nedeljo smo vsi dihali za Davida in prav je tako. Kapo dol vsakemu od vas, ki si je vzel čas in prišel na koncert! Niti prešteti se vas ni dalo. Odziv ljudi je največje plačilo za organizatorja in tokrat ste presegli vse meje. Hvala vam iz srca! Ogromen, največji hvala, ki se ga niti ne da povedati z besedami, gre vam, dragi nastopajoči: *Ansambel Amaterji, Ansambel Brkinci, Žiga Rustja, Kraška Klapa,*

Ansambel Jelen, Klapa Škvadra, Ansambel Javor, Klapa Skalin, Ansambel Narcis, Ansambel Tik Tak, MPZ OŠ Podgora Kuteževo. Milijonkrat hvala, da se vsakič odzovete in vsakič priskočite na pomoč! Fantje iz tiskarne *Bor* in dekleta iz *TA Oaza*, HVALA! Vi ste tisti, ki ste vsakokrat na tapeti – drugih ni. Vedno vas pokličemo in vsakič priskočite na pomoč. Da naši nastopajoči niso bili ne lačni ne žejni, so poskrbeli: *Gostilna Urbančič – po domače Mate, Picerija Triglav Pub, Picerija Kudra, Frape bar, Okrepčevalnica Zemonska vaga, Bar Jušane, Marija Brozina, s. p, Boštjan Škrli iz podjetja Sb gro, Primož Blokar, s. p, Mlinotest, d. d, Irbis, d. o. o, ter pridne gospe, ki so pripravile okusno pecivo.* Najlepša hvala vsakemu posebej! Draga naša Mateja iz *Frizerskega studia Moj Salon*, hvala lepa! Te tvo-

je frizure so naravnost pravljичne. Naša voditeljja Iris Dovgan Primc in Primož Rojc sta bila kot iz revije. Hvala trgovini *Moda diva*, kjer so oblekli voditelja. Bila sta kot iz škatlice in to kar trikrat.

Hvala *Občini Ilirska Bistrica* za brezplačni najem dvorane in ozvočenja in velika hvala gospodu Branku za vso potrpežljivost in dvodnevno ukvarjanje z nami. Hvala *Javnemu podjetju Komunala* za brezplačno plakatiranje.

Medijski pokrovitelji: *Radio Capris, Radio 94* in *TV Galeja*, hvala vam za oglaševanje in Milošu iz *TV Galeja* za snemanje. Srečko Kovačič in Nejc Mršnik, hvala lepa, da je teklo vse kot v dobrem filmu in smo imeli brezhiben zvok. Hvala Matiji Kacinu za svetlobne efekte. Hvala Sari Logar in Igorju Petarosu za vse fotografije tega čarobnega večera. Zadnji hvala gre ekipi *KD Grad*. Hvala, da ste spet priskočili!

Upam, da nismo koga pozabili – če pa smo, se opravičujemo – ni bilo namerno. V škatli s prostovoljnimi prispevki se je nabralo 4.145 evrov. Ponosni smo tudi na to, da smo koncert izpeljali popolnoma brez stroškov.

Še enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej! ●

Člani KD GRAD
Foto: Igor Petaros

VIZIJE IN IZPOVEDI NA PLATNIH DARKA SLAVCA

V ilirskobistriški Galeriji Doma na Vidmu so v začetku meseca oktobra postavili na ogled platna akademskega slikarja in grafika Darka Slavca, rednega profesorja na Oddelku za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje NTF Univerze v Ljubljani. Vse do 7. novembra si bodo obiskovalci lahko ogledali njegovih 21 del iz cikla »Sonca«.

Darko Slavec je tudi soustanovitelj Visoke šole za risanje in slikanje v Ljubljani, kjer je predaval od leta 1990 do leta 2010. Med letoma 1997 in 2003 je bil mentor v Likovni šoli Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani.

Izdal je tri knjige s področja oblikovanja in fotografije ter napisal več kritičnih recenzij in spremnih besedil k razstavam. Uredništvo dokumentarnih filmov TV Slovenija je v letu 2009 dokumentarni portret posvetilo enemu najvidnejšim slikarjem, ki jih zanima vesolje,

Darku Slavcu. Film nosi naslov *Od kruha do zvezd*. V njem je prikazano, kako

avtor v svojih delih razkriva svoj odnos do življenja, sveta in vesolja.

Ustvarjanje Darka Slavca zavzema v slovenskem slikarstvu posebno vlogo. Svojo razpoznavnost je dosegel z elementi nadrealizma, z očitnimi duhovnimi razsežnostmi in imenitno slikarsko govorico. Njegovi cikli *Kruh*, *Svet in kozmos*, *Človek in vesolje*, *Sanje velike kopalke*, *Sonca*, *Črne luknje* ... so prežeti s kozmološko tematiko. Kot otroka ga je fascinirala globina nočnega neba, ki ga je premamila v sanjarjenje o letenju in potovanju po neskončnosti. Svoje vizije in izpovedi o vesolju je odtisnil v slike in tako so postale realnost.

Na uvodni otvoritveni slovesnosti, ki jo je s svojim vokalom in kitaro obogatil znan glasbenik Gregor Volk, poznan kot član družinske zasedbe *Volk – Folk*, je avtor razstave sam podal temeljito razlago svoje tokratne predstavitve del iz omenjenega cikla. ●

Rajko Kranjec

Lista neodvisnih občanov krajevnih skupnosti

1. ANTON ŠENKINC, univ. dipl. ekonomist
Šembije
2. JANA LOGAR ŽENKO, univ. dipl. geograf
Šembije
3. VOJKO MIHELJ, univ. dipl. ekonomist
Knežak
4. TINA SURINA, dipl. računovodja
Ješane
5. NEJC UDOVIČ, živilski tehnik
Ilirska Bistrica
6. MARJANA URBANČIČ, višji upravni delavec
Knežak
7. MILAN TOMAŽIČ, zidar
Jablanica
8. ANICA ŽLOGAR, upravni tehnik
Šembije

VSAK ČLOVEK JE VELIKOKRAT PORAŽEN,
A ČE SPREJMEMO PORAZ POKONČNO
IN SE IZ TEGA KAJ NAUČIMO
TER POSKUŠAMO ŠE ENKRAT, DRUGAČE,
BOMO URESNIČILI, KAR SMO SI ZADALI.

GLASUJTE ZA NAS **5**

LISTA SVEŽI

11
OSVEŽIMO BISTRIC!

REŠKI UMETNIKI ZNOVA V KNEŽAKU

Obiskovalci Pumpa bara so si lahko meseca oktobra ogledali zanimivo razstavo fotografskih del z naslovom »Monokrom«.

»Tema je bila prosta in odločili smo se za Monokrom. S to fotografsko razstavo želimo stopiti izven okvirjev fotografij, ki jih ustvarjamo ponavadi in narediti nekaj posebnega, drugačnega in mogoče tudi bolj zanimivega. Obiskovalce želimo presenetiti. Vi, dragi gostje, pa nam boste povedali, če nam je to tudi uspelo. Zaupali nam boste, če smo pritegnili vašo pozornost in so naša dela v vas vzbudila zanimanje,« je na otvoritvi razstave, ki se je odvijala v petek, 5. oktobra 2018, povedal član Foto sekcije KPD Bazovica z Reke Andrej Hromin.

Člani Fotokluba Sušec so namreč zelo aktivni, saj v svojem razstavišču redno pri-

pravljajo odmevne razstave, ki v Knežak privabijo številne privrženice umetniške fotografije. Tokratna razstava je bila nekaj posebnega, saj se z monokrom tehniko ne srečujemo tako pogosto, ampak se praviloma srečujemo s široko paleto brezmejnih koloritov.

Utrjevanje prijateljskih vezi in sodelovanje med sosednjimi fotoklubi je izjemnega pomena tudi za Fotoklub Sušec, ki tradicionalno sodeluje s Fotoklubom Žarek iz Sežane. S hrvaškimi kolegi s sosednje Reke pa domač klub uspešno dokazuje, da je kultura univerzalen pojem, ki ga razumejo vse kulture, vsi jeziki in vse

nacionalnosti. Pomembnost povezovanja za nadaljnje dobrososedsko sodelovanje je izpostavil tudi Andrej Hromin, ki je ob zaključku uradnega dela dogodka povedal: »Ob zaključku mojega nastopa se vam iskreno zahvaljujem za priložnost, da lahko v vašem razstavnem prostoru gostujemo z našo razstavo. Tudi vi ste bili naši goste pred nekaj tedni in zdi se mi pomembno, da dobro sodelujemo. Umetnost ne pozna meja in ker smo zelo ustvarjalni ter polni idej, verjamem, da bo naše delo tudi v prihodnje prepleteno in še naprej tako plodovito.« ●

»USJE U LUFTI« ŽE DESETIČ

Tudi letos je bilo v dneh okrog 15. avgusta v Knežaku že deseto leto zapored »Usje u lufti«. Organizatorji prireditve – člani Kulturnega, športnega in turističnega društva Tabor Kalc 1968 – so pripravili pester program za vse generacije – tako za mlade posrcu kot za tiste po letih.

V petek in soboto popoldne so potekale otroške likovne delavnice, kjer se je ustvarjalo iz različnih odpadnih materialov.

Sobotno popoldne pa ni bilo samo ustvarjalno temveč tudi športno. Organiziran je bil turnir v škrebanju, kjer se je med zbranimi in prijavljenimi dvojicami kljub prekinitvam zaradi dežja odvijal trd boj za zmago.

Ker pa se v desetih letih nabere kar nekaj spominov in anekdot, so se organizatorji, članice in člani KŠTD Tabor Kalc 1869 Knežak odločili, da za obiskovalce na ogled postavijo tudi fotografsko razstavo *Usje u lufti* skozi 10 let. Avtorji najbolj izvirno ujetih utrinkov so mladi fotografi, ki so hkrati tudi del organizacijske ekipe.

Seveda pa je bilo oba dneva poskrbljeno tudi za dobro glasbo, zabavo in odlično vzdušje. Pri tem so glavno vlogo odigrali člani in članice društva s svojo energijo in delovno vneto,

ne bi pa šlo brez obeh ansamblov. V petek so za živo glasbo poskrbeli člani skupine *Lisjaki*, soboto zvečer pa je pare in skupine s svojo energijo na plesišče vabil Dejan Vunjak z *Bren-dijevimi barabami*.

V imenu kneške mladine se zahvaljujem za pomoč pri izvedbi prireditve vsem sponzorjem in podpornikom tega dogodka. ●

Jana Biščak

PRIČELE SO SE URE PRAVLJIC

Pravljica v sebi nosi majhno sporočilo, a veliko modrost, ki se uporablja pri vzgoji za življenje.

Tega se zavedamo tudi knjižničarji in zato smo v *Knjižnici Makse Samsa* v Ilirski Bistrici v sredo popoldne, 2. 10. 2018, ponovno pričeli z urami pravljič. Zbralo se je 45 otrok s starši, ki bodo ure pravljič obiskovali vsak torek zjutraj

in vsako sredo popoldne. Pri urah pravljič bodo še prav posebej počastili mnoge praznike, kot so prihod dedka Mraza, novo leto, pust, veliko noč, dan žena itd. Tako veliko število otrok, ki radi obiskujejo ure pravljič, pa je za knjižnico velikega pomena, saj tako vzgajamo mlade bralce. Knjižničarki Tamara in Vlasta sta otrokom za uvod pripravili lepo presenečenje – odigrali sta jim igrice z naslovom *Moja mama super zdravo kuha*, za dobrodošlico pa sta otrokom še podarili ročno izdelane obeske *Smrkec*. ●

Tamara Hrabar

POČITNIŠKA BRALNA ZNAČKA

Čas šolskih počitnic je običajno čas, ko otroci odmislijo obveznosti in se preda(ja)jo igrivosti. Da bi otrokom zapolnili prosti čas in poskrbeli za njihovo druženje, smo v *Knjižnici Makse Samsa* tudi letos mladim bralcem pripravili zanimive in domiselne projekte.

Mladi bralci so lahko sodelovali pri počitniški bralni znački z naslovom *Bralni črv*, ki poteka že 18. leto. Zelo smo ve-

seli, ker se je ta počitniška bralna značka otrokom tako priljubila. Kar 70 otrok si je v času počitnic popestrilo urice s prebiranjem knjig in sodelovalo pri bralni znački. Nekateri so prišli v knjižnico in nam zaupali vsebino zgodbic, ostali so pa na podlagi vsebine prebranih knjig izdelali slikarske in druge umetnine. Njihovi

čudoviti izdelki so krasili našo knjižnico in bili vsem na ogled.

V torek, 18. septembra popoldne, sva knjižničarki Tamara in Vlasta našim pridnim bralcem pripravili prav posebno presenečenje. Vsi sodelujoči so dobili priznanja, nato pa še prečudovite dežnike, ki jih bodo zagotovo z največjim veseljem nosili ob deževnih dneh. ●

KMS

JEZIKOVNI NASVETI

RABA DOLOČNE IN NEDOLOČNE OBLIKE PRIDEVNIKA

Ustrezna raba določnih in nedoločnih oblik pridevnikov oz. (ne)poznavanje razlike med njimi je nekaj, s čimer imajo težave številni uporabniki slovenskega jezika. To, da ima določna oblika pridevnika za moški spol ednine na koncu končnico -i, še vemo, naprej pa se nam pogosto ustavi. V nadaljevanju bom z jasno napisanimi pravili pokazala, kakšna je razlika, če rečete na primer *nov* ali *novi plašč*, in kdaj uporabiti katero obliko, da boste povedali to, kar ste želeli.

Nedoločno in določno obliko imajo tisti pridevniki, ki poznajo dve obliki.

nov plašč = nedoločna oblika; *novi plašč* = določna oblika

Po nedoločni obliki se vprašamo z vprašalnico: KAKŠEN?

vêlik velîka velîko; majhen majhna majhno; nov nova novo

Po določni obliki pa se vprašamo z vprašalnico: KATERI?

vêliki vêlika vêliko; mali mala malo; novi nova novo

KDAJ TOREJ UPORABITI KATERO OBLIKO PRIDEVNIKA?

RABA NEDOLOČNE OBLIKE PRIDEVNIKA (KAKŠEN?)

Ko prvič omenimo neko lastnost: *V sobo sta stopila majhen in velik fant.*

Za zaimkom vsak: *Vsak star človek si kdaj želi spet biti mlad.*

Če je pridevnik v vlogi povedkovega določila: *Otrok je še majhen.* (še ni velik)

RABA DOLOČNE OBLIKE PRIDEVNIKA (KATERI?)

Določno obliko uporabimo, ko govorimo o že znani lastnosti: *V mestu sta bila majhen in velik trgovec. Veliki je prodajal izdelke po nizkih cenah, mali pa po visokih.*

Določno obliko moramo uporabiti, ko je pridevnik del lastnega imena: Veliki Gaber, Veliki Vrh pri Šmarju, Peter Veliki.

Kadar pridevnik označuje posebno vrsto predmeta: rženi kruh, materni jezik, dežurni zdravnik, pustni torek, angleški jezik, svinjski zrezek.

Kadar pridevnik stoji za svojilnim zaimkom, za kazalnim zaimkom ali za zaimkom ves: *moj novi plašč, naš dragi oče, ta lepi moški, ves ljubi dan.*

Kadar pridevnik uporabimo kot samostalnik: *Dežurni me je sprejel. Obtoženi se je pritožil. Zaposleni je ugovarjal nadrejenemu.*

Pa si pogledjmo še, kakšna je pomenska razlika med določno in nedoločno obliko pridevnika.

<i>mali/veliki možgani (sestavna dela človeških možganov)</i>	<i>majhni/veliki možgani (možgani po velikosti)</i>
<i>veliki/mali hlapec (hlapec po položaju)</i>	<i>velik/majhen hlapec (hlapec po višini)</i>
<i>mala/velika začetnica (npr. a/A)</i>	<i>majhna/velika črka (črka po velikosti)</i>

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, mi pišite na: troj3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor. ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

MOJKINO

23. NOVEMBER
DOM NA VIDMU

OB 15:30
LUIS IN VESOLJČKI
družinski animirani film
SINHRONIZIRANO

OB 17:00
VILI BREMZA
animirani film
SINHRONIZIRANO

OB 18:30
MAGIČNE ŽIVALI:
GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA
domišljiska pustolovščina

OB 21:00
NOČ ČAROVNIC
grozljivka

Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni dvorane uro pred vsako predstavo.

PETROL GREM Z VLAKOM

INOVATIVNI POTENCIAL SODOBNE TURISTIČNE ARHITEKTURE

Arhitektura in oblikovanje predstavljata vedno pomembnejši vidik v turistični dejavnosti, saj je njuna naloga oplemenitenje ponudbe in privlačnosti destinacije, ki bo omogočila nepozabno doživetje in izkušnjo. Kakovostno oblikovanje prostorov je eden od vidikov, ki pripomore k posameznikovi interakciji z okoljem/prostorom in spodbudi željo po vnovičnem obisku.

Potrebe in želje turistov se spreminjajo in postajajo vedno zahtevnejše, temu primerno pa se tudi ponudba na tržišču izboljšuje in stremi k vsestranskosti. Alternativa masovnemu turizmu je čedalje bolj zaželen in cenjen t.i. ruralni turizem, ki v luči trajnostnega razvoja izpostavlja pomen regionalnih značilnosti in prostorskih vrednot, posebnosti tradicionalnega življenja in dela v določenem okolju. Stik z naravo, mir, povezovanje s človekom, možnost rekreacije in zdrav način življenja so zahteve, ki sodobnemu popotniku nudijo beg pred urbanizacijo in slabostmi, ki jih ta prinaša.

Naglo razvijajoča se turistična dejavnost ima mnoge pozitivne učinke na gospodarski in družbeni razvoj posameznih področij. Da uspešnost prepleta premišljene arhitekture z dodelanim poslovnim modelom, potrjujejo številni primeri dobre prakse v svetu. Inovativna arhitektura s turistično vsebino ni le »instant« rešitev, ampak je dolgoročna naložba, ki z izkoriščanjem prepoznanih potencialov omogoča kakovostno trženje. Sodobni pristop k obstoječemu je prikazala arhitektka Helena Kalčič s preureditvijo zapuščene strukture, v katero je umeščen nadstandardni apartma.

Če prenavljate prostor ali okolico in bi potrebovali nasvet arhitektke Helene Kalčič, pišite na naslov odmevi@ilirska-bistrica.si!

Nadgraditev vsebinskega programa in aktivnosti je bogata ponudba v zasnovi interierja, ki gostom nudi razvajanje sredi narave z vsemi ugodnostmi pravega

doma in še več. Odprt bivalni koncept bo zagotovil želen umik od urbanega vrveža s pravo mero zasebnosti, le ob gledanju sončnega zahoda, druženju ob ognju ali zunanji prhi, skriti v objemu atrija ... ●

Helena Kalčič, univ. dipl. inž. arh

Namen prispevka je dvig vsesplošne zavesti o kulturi bivanja..

FEŠTA GRANDE ...!

Bistriška občina je velika občina, saj se po površini uvrščamo takoj za Kočevje. Poleg malomeščanskega mestnega predela okrog »Placa« in Trnovega našo občino sestavlja tudi »malo morje« okoliških vasi. Tokrat bo govora predvsem o eni vasi, in sicer o prijazni vasi mimo katere vozimo, če se peljemo od Spetiča proti Kočaniji. Nekaj besed bomo namenili Jasenu.

Brez pretiravanja lahko zapišemo, da se po gostoljubnosti in kulturnem udejstvovanju nobena vas v naši občini ne more primerjati s to vasjo! Težko pa je reči, zakaj je temu tako. Kulturno udejstvovanje Jasena sega v leto 2001, ko so tam ustanovili mešani pevski zbor in takoj za tem kulturno društvo Ahec. Pevce je v začetku glasbeno usmerjal Saša Boštjančič, na predlog JSKD pa so pričeli z organizacijo revije *Primorska poje*. Ob ustanovitvi ansambla *Osminka* so se potrebe večale in leta 2008 je bil ob prisotnosti takratnega župana postavljen temeljni kamen za nov vaški dom, ki jim ga zagotovo zavida marsikatera sosednja vas. Leta 2012 je »trak« pred novim vaškim domom prerezal zdajšnji župan in pravljica, ki jo lepo opiše zgornji na-

slov, se je lahko pričela. ☺ Po pestrem in zanimivem kulturnem programu, ki je sestavni del uradnega dela vsake prireditve, sledi neuradni del, ki je vedno znova neverjeten. Rednim obiskovalcem dogajanja v Jasenu tega ni potrebno posebej razlagati, ostalim pa toplo priporočam obisk. ☺ Za letošnji shod so domačini pripravili ples z ansamblom *Snežnik* in tekmovanje v kuhanju golaža, v katerem so prvo mesto osvojili spretni kuharji iz »doline ljubavi«, ki jim ob tej priložnosti iz srca čestitam za zmago. V Jasenu pa se je pred kratkim zgodila tudi nadvse »tragična« stvar. Jasenka Irena nam je iz Smrij v Jasen »odpeljala« našega sovaščana in nastal je verz, ki lepo opiše trenutno situacijo. Glasi se tako: »Izgubili smo mesarja, pridobili pa vinarja!« ☺ Pa saj tako je konec koncev tudi prav, saj ne morejo samo vipavski, vrhniški, hujanski in ostali zeti hoditi k nam od drugod! »Kvote« je pač potrebno izenačiti! ☺ No, mladima želim vso srečo na skupni življenjski poti in naj jima *Kerglci spod Ahca* v čudovitem vaškem domu še kdaj zapojejo tudi tisto njihovo legendarno skladbo. ●

Matjaž Vrh

MI SMO PA KERGLCI

(melodija – narodna; besedilo – Gršče)

Mi smo pa Kerglci,
z Jasena smo doma,
vaški smo godci mi,
vsak nas pozna.

Gršče harmonko igra,
Stane trobento zna,
Janko, Niko in Ludvik
nas spremljajo več čas.
Jože je tenorist,
Stane pa naš basist,
veselo vam zagodemo
sto domačih viž.

Družba nas veseli,
bandamo vse noči,
vince slavimo mi,
greje nam kri.

Z nami vam bo lepo,
Kerglci mački smo,
skupaj zapojmo si,
veselje nas drži.

IZVEDENA UČNA MOBILNOST OŠ RUDOLFA UKOVIČA PODGRAD

OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad je bila uspešna na razpisu za sredstva programa Erasmus+ za projekt *Prvi koraki v Evropo* (akcija KA1), v okviru katerega so se 4 učiteljice in 1 vzgojiteljica v maju in juliju 2018 udeležile strukturiranih tečajev na Finskem, Irskem, v Italiji in v Avstriji.

Erasmus+ je program EU za sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja ter preko projektov učne mobilnosti omogoča udeležencem izkušnjo v tujini, ki prinaša dolgoročne pozitivne učinke za njihov strokovni razvoj.

Vzgojiteljica Maja Novaković se je udeležila izobraževanja v Italiji (Citta di Castello) na temo uporabe metode Montessori pri učenju tujih jezikov in kako pripraviti lasten didaktični material ali prilagoditi že obstoječega po metodologiji Montessori.

Učiteljica glasbe in zborovodkinja Damjana Kinkela se je v mesecu juliju udeležila mednarodnega poletnega seminarja Orff Schulwerk na Orffovem Institutu v Salzburgu v Avstriji.

Na seminarju so udeleženci spoznali pesmi, ritme in ples s celega sveta po Orffovem pristopu, pri katerem se otrok celostno razvija s poslušanjem, gibom, plesom, govorom in petjem. Učenje poteka po metodi odmeva in s pomočjo improvizacije, kreativnosti in ustvarjalnosti. Zelo kvaliteten in dobro organiziran seminar so izvajali vrhunski predavatelji iz različnih držav. Zagotovo bo pridobljeno znanje vplivalo na pouk glasbe.

V mesecu juliju sta se učiteljici Benjamina Frank in Kristina Jenko Čekada udeležili nekajdnevnega izobraževanja za učitelje v Dublinu na Irskem. Na tem intenzivnem seminarju sta se dodatno seznanili z uporabo družabnih omrežij in interneta za potrebe poučevanja ter

spoznali kulturo in geografske značilnosti zelenega otoka.

Tamara Urbančič se je na Finskem udeležila seminarja z naslovom *Učilnica na prostem*. Na tem seminarju je spoznala finski šolski sistem, didaktične pristope in metode poučevanja na prostem ter se seznanila z uporabo tehnologije. Z učenci bo prav gotovo preizkusila predstavljeno aplikacijo »Kahoot!«, sicer pa bo učencem omogočala več učenja v naravi z razvijanjem kognitivnih in senzoričnih sposobnosti ter socialnih veščin.

Udeleženske mobilnosti so pridobile evropsko primerljiva znanja, kompetence, spretnosti in izkušnje na svojem strokovnem področju. Nova znanja bodo pripomogla k njihovim boljši usposobljenosti, kar bo imelo za posledico kakovostnejše delo z otroki in učenci.

Zaradi pozitivne izkušnje z opisano mobilnostjo se je šola odločila, da se bo naslednje leto spet prijavila na enega izmed ukrepov, ki jih omogoča program Erasmus +. ●

Tamara Urbančič

MEDGENERACIJSKO SMO GIBALI S STAREJŠIMI OBČANI IN UPORABNIKI DRUŠTVA »VEZI«

Gimnazija Ilirska Bistrica je v okviru prostovoljnega projekta »Simbioza giba« v ponedeljek, 15. oktobra, in v četrtek, 18. oktobra 2018, v športni dvorani Osnovne šole Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica organizirala brezplačno gibalno vadbo za stanovalce Doma starejših občanov Ilirska Bistrica, člane Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica in uporabnike Društva za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa VEZI.

V ponedeljek, 15. oktobra 2018, smo med 11. in 12. uro – pod mentorstvom profesorice športne vzgoje Marinke Gabriel – medgeneracijsko gibalni tako gimnazijci 1. in 2. letnika *Gimnazije Ilirska Bistrica* kot tudi gibanja željni uporabniki *Društva VEZI*. Z gibalno vadbo, ki je povezala srednješolce in člane društva, smo želeli destigmatizirati duševno bolezen v družbi in preseči pred-sodke o osebah s težavami v duševnem zdravju, obenem pa smo s tem obeležili svetovni dan duševnega zdravja, ki ga na pobudo *Svetovne federacije za duševno zdravje* praznujemo 10. oktobra.

V četrtek, 18. oktobra 2018, pa smo med 10. in 11. uro, ponovno pod mentorstvom omenjene profesorice športne vzgoje, medgeneracijsko gibalni dijaki 3. letnika programa tehnik računalništva *Gimnazije Ilirska Bistrica*, stanovalci

Doma starejših občanov Ilirska Bistrica in člani *Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica*.

Udeleženci vadbe smo se predstavili, ogreli, izvedli raztezne vaje in vaje za moč ter se preizkusili v različnih šport-

nih igrah z žogo. Mlajši in starejši udeleženci vadbe smo se med gibanjem zabavali in nasploh uživali v skupnem druženju.

Projekt *Simbioza giba* nas je nagovarjal, da smo si mladi in starejši podali roke ter

skupaj sodelovali pri telesnih aktivnostih. Naš namen je bil, da skupaj spoznamo, kako pomembno je gibanje za naše zdravje. Telesno vse prej kot nespretni člani *Društva za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa VEZI* in *Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica* ter stanovalci *Doma starejših občanov Ilirska Bistrica* so nas povsem prevzeli, zato upamo, da se zo-pet vidimo. ●

Dijaki 1. A, 2. A in 3. R oddelka
z mentorico Marinko Gabriel

BISTRIŠKI ODMEVI – OKTOBER 2018

KOLEDAR DOGODKOV V NOVEMBRU

8. november ob 18. uri	Otvoritev likovne razstave Likovnega društva Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica, KMS
9. november	Predstavitel volilnega programa županskega kandidata Emila Rojca, gost večera bo minister za šolstvo dr. Jernej Pikalo, Dom na Vidmu
10. november ob 18. uri	Otvoritev likovne razstave Jožeta Šajna z naslovom Bistriške impresije v času, Galerija Doma na Vidmu
10. november	Koncert komornega dekliškega zbora VOX Ilirika z gosti, Dom na Vidmu
12. november ob 9. uri	Delavnica tapkanja po EFT metodi, VGC
14. november ob 18. uri	Predavanje Bachove cvetne esence, Mala dvorana Doma na Vidmu
15. november ob 18. uri	Predavanje Alkoholizem-bolezen družine, Mala dvorana Doma na Vidmu
15. november ob 18. uri	Predstavitel knjige Andreja Jelačina z naslovom Ni je šole brez karjole, KMS
17. in 18. november	Smučarski sejem in obeležitev 50. obletnice delovanja kluba, Dom na Vidmu
20. november ob 18. uri	Prireditel ob Dnevu splošnih knjižnic in zaključku projekta Primorci beremo 2018, gost večera bo Lado Leskovar (dan brezplačnega vpisa za nove člane), KMS
22. november ob 18. uri	Delavnica Tudi vi se lahko prerodite, Mala dvorana Doma na Vidmu
24. november	Komedija 50 odtenkov ženske, Dom na Vidmu (Vstopnice je mogoče kupiti preko Eventima)
25. november	Koncert ŽEPZ Prem ob 20-letnici delovanja
26. november ob 9. uri	Delavnica tapkanja po EFT metodi, VGC
28. november	Posvet na temo Turizem in regijsko povezovanje
28. november ob 18. uri	Predavanje Ali našo hrano pridelajo sužnji?, Mala dvorana Doma na Vidmu
29. november ob 18. uri	Predavanje o naravi in ljudeh Snežnika in doline Reke, vplivnega območja Parka Škocjanske jame, KMS
30. november ob 19. uri	Koncert Prifarskih muzikantov, Dom na Vidmu
2. december	Medeni dan – organizator Čebelarsko društvo Anton Žnideršič, Dom na Vidmu

**ROKOMETNI KLUB
ILIRSKA BISTRICA**

vabi deklice iz Občine Ilirska Bistrica od 2. do 5. razreda
na **BREZPLAČNO** vadbo rokometu.

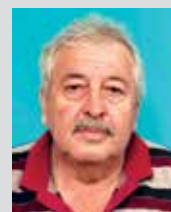
TRENINGI:

- sredo: 16.00–17.30 OŠ Dragotina Ketteja
- petek: 14.30–16.00 OŠ Dragotina Ketteja

Treningi se pričnejo meseca novembra (po počitnicah).
Vpišete se lahko na vsakem treningu.

Za dodatne informacije: 031 529 355.

*Bil si trden kakor skala,
bil pokončen kakor hrast,
a prišel je dan usode
in ni se ti uspelo posloviti,
moral čez noč si od nas oditi.
Ni te več na pragu,
ni te več v hiši,
nihče več tvojega glasu ne sliši,
zato pa pot nas vodi tja,
kjer rože ti cvetijo
in sveče v spomin gorijo.*

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil
naš dragi

ANTON BAŠA

po domače »Tone Matjačov« iz Vrbovega
(18. 5. 1949–7. 10. 2018)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih
trenutkih stali ob strani.

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem
in vsem ostalim za izrečena sožalja, besede sočutja in tolažbe,
stiske rok in tople objeme ter za darovano cvetje in sveče.

Posebna zahvala gre gasilcem in veteranom ter vsem ostalim,
ki ste kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi ganljive
pogrebne slovesnosti.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na nje-
govi zadnji poti.

**Žaljujoči: žena Milka, sinova David in Danijel z družinama
ter sestra Milena z družino**

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VZGOJA, VPLIVANJE	AVSTRALSKI FILMSKI IGRALEC CROWE	LETEČI ODHOD	IRSKI FILMSKI IGRALEC NEESON	OSMI DEL CELOTE	GIUSEPPE TARTINI
										POSEBNI, UVODNI DEL LITERARNE- GA DELA						
										V KREDI IZUMRLA MORSKA ŠKOLJKA						
										MUSLIMAN- SKA VERA						EVROPSKI VELETOK
										VESOLJE						
										HČERIN MOŽ				NELA ERŽIŠNIK		
														PREDMET ZA IGRO		
POMOČ: ANAT ASCARI OGLAV RUDIST	KOS MESA S KOSTJO, ZAREBR- NICA	OBRAMBA	KLOPO- TANJE	AZIJSKA PLANOTA, AVTONOM. KITAJSKA REGIJA	STARO- RIMSKI POZDRAV	GUSTAV IPAVEC				GOJMR LEŠNJAK SLABŠA VOLNENA ODEJA, KOC			AVSTRALSKI PLAVALEC THORPE ZGORNJI DEL OBUVALA			
BREZAL- KOHOLONA PIJAČA, COCKTA						ZDRAVNIK SPECIALIST ZA ONKO- LOGIJO									EDINA HČI	PRESSE- NIK ZDA TRUMP
OBLITJE, OBLIVANJE						STIK, POVEZAVA							TRAM ZA TELESNE VAJE			
RUMENA SPOMLA- DANSKA CVETLICA						NOVO MESTO							TV VODITELJ BIZOVIČAR			
													OKOVJE			
ŽIVALSKA ŠOBE					KOS POHIŠTVA GLASBENA SKUPINA, BAND						METODA RAVNANJA					
											SAM ELLIOTT					
OSNOVNA MERA						LADA ZEI				TRAVNAT TROPSKI SVET						
						ALICE COOPER				SOL SILICIJE- VE KISLINE						
ZMIKAVT				NANOS, NAPLAVINA AMERIŠKI BOKSAR (MUHAMMAD)									DAMJAN KOZOLE	KELLY LYNCH OBVEZNOSTI V BILANCI, AKTIVA IN ...		
IZDELOVALEC IRHOVINE	ODLOČILEN ŠPORTNI DVOBOJ		NEKDANJI ITALJANSKI DIRKAČ (ALBERTO) IZTEGLJAJ								ODPADNA DEPONIJA PROSTOR PROČ OD SONCA					
MIRNO, ZA- DOVOLJNO ŽIVLJENJE						PEVKA VILER	ILOVICA								GORIVO ZA PLAVŽE	LETNI PAPEŽEV DOHODEK
POVZETEK							ZVIŠAN TON A					RIKO DEBENJAK	ZVRST JAMAJŠKE GLASBE ZEMLJIN TEČAJ			
ZELO VITEK IN HITER PES				BRUCE LEE			NADALJE- VANJE GESLA ANTON ČEHOV									
				CARL ORFF												
USTALJENO ZAPOREDJE ČRK								PREBI- VALKA AJDOV- ŠČINE								
KDOR RIGOLA, RIGOLAR								THOMAS ENQVIST				IMETJE, LASTNINA				

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 23. novembra 2018.**

Gostilna in pizzeria Škorpion poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: plošča Škorpion za dve osebi | 2. nagrada: pica za dve osebi | 3. nagrada: palačinke Škorpion za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **RESTAVRACIJA ISABELLA.** Izžrebali smo tri nagrajence:

1. KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **STOJAN KOMEN**, Ulica 7. maja 21, 6250 Ilirska Bistrica,
2. KOSILO ZA ENO OSEBO prejme **DARJA JAKSETIČ**, Trpčane 42, 6250 Ilirska Bistrica,
3. SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **BOJAN ŠENKINC**, Šembije 63, 6253 Knežak.